

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ОПШТИНЕ РАЖАЊ

ГОДИНА	2019
БРОЈ	21
ИЗДАВАЧ	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ
РЕДАКЦИЈА	Општинска управа општине Ражањ
РАЖАЊ, 01.11.2019.године	

На основу члана 76. Закона о буџетском систему ("Сл. гл. РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 испр., 108/13, 142/2014;68/15 и 103/15,99/2016,113/2018, 31/2019 и 72/2019),члана 59 Правилника о буџетском рачуноводству број 400-135/18-02 од 02.04.2018. године, члана 21. Статута општине Ражањ, („Службени лист Општине Ражањ“, број 1/2019), и члана 9. Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2019. годину („Сл. Лист општине Ражањ „ број 17/2018) Општинска управа Општине Ражањ - Одељење за привреду и финансије – Служба буџета, информисао председника општине о

ИЗВРШЕЊУ
ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2019. ГОДИНУ
извештајни период јануар - септембар

На основу члана 43. Закона о буџетском систему, члана 32. Закона о локалној самоуправи и члана 39. Статута Општине Ражањ, Скупштина општине Ражањ на седници одржаној 18. 12. 2018. године, донела је Одлуку о буџету општине Ражањ за 2019. годину.

Одлука је објављена у Службеном листу Општине Ражањ бр. 17/18.

Директни и индиректни корисници буџетских средстава су на основу Упутства органа за финансије донели финансијске планове коришћења средстава и тиме дефинисали обим буџета за 2019. годину, који је социјално економског карактера.

Ребаланс буџета Одлуке о буџету Општине Ражањ за 2019. годину донет је на седници Скупштине општине Ражањ 31.01.2019. године, 28.03.2019.; 27.06.2019. и 29.07.2019. године.

У извештајном периоду спроведено је и решење о билансирању наменских средстава одобрених од стране Кабинета министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику за реализацију пројекта Унапређење популационе политике у износу од 8.760.000 динара. (број решења 400-205/19-01 од 06.05.2019. године).

Спроведено је и решење о билансирању наменских средстава број 400-269/19-01 од 12.07.2019.године,а на основу уговора о додели бесповратних средстава Бр.: СИ 3-СДЦ-129/19 закљученог 31.05.2019.године. Влада Р.Србије („Уговорно тело“) кога заступа Тим за социјално укључивање и самњење сиромаштва (СИПРУ) одобрило је бесповратна средства у износу од 3000 швајцарских франака ради реализације пројекта „Подршка развоју иновативних приступа за социјално укључивање-ЈАКЕ ЖЕНЕ“.Средства су билансирана у оквиру програма 11-социјална и дечија заштита, као посебан пројекат. Истим овим решењем, а на основу Уговора закљученим са Кабинетом министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој број 110-133/19-01 од 24.06.2019, билансирана су средства у укупном износу од 1.595.000 динара за реализацију Програма подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва за 2019.годину у оквиру пројекта „Унапређење и стварање пословних и економских шанси за наступајућу еру-УСПЕШНЕ“

Дана 19.04.2019. године донето је и решење о коришћењу средстава из текуће буџетске резерве број 400-188/19-01, за потребе обезбеђења средстава за трошкове дневница бирачких комисија формираних за избор савета месних заједница. Решењем је издвојено 154.000 динара за те намене.

Решењем о коришћењу средстава текуће буџетске резерве број 400-314/19-01 од 19.08.2019.године, за потребе трошкова радног ангажовања издвојено је додатних 2.300.000 динара. Средства су буџетирана у оквиру Раздела 3. Општинска управа, Програм 11 (0901): Социјална и дечија заштита-Центар за социјални рад, Програмска активност 0901-0001-Једнократне помоћи и други облици помоћи, функција 090-Социјална заштита неklasификована на другом месту, економска класификација 463-Трансфери осталим нивоима власти

Извештај се даје за период јануар - септембар 2019. године.

Укупно планирани буџетски јавни приходи утврђени Одлуком о буџету за 2019. годину износе 288.859.000 динара, и за извештајни период остварени су у износу од 210.269.986 динар или 73 %. У односу на исти период прошле године приходи су већи за 12.384 хиљаде динара(већи су за 6,2%). Из средстава донација планирано је 6.295.000 динара по основу уговора о реализацији пројекта Унапређење социјалне заштите у општини Ражањ.

**УКУПНО ПЛАНИРАНИ И ОСТВАРЕНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ
За период јануар – јун 2019. године према економској класификацији**

Екон клас	НАЗИВ	План 2019.	Остварење I-VI/2019	% Оств.
711	Порез на доходак, добит и капитална добит	39.382.000	33.978.052	86,28
713	Порез на имовину	13.780.000	12.061.753	87,53
714	Порез на добра и услуге	5.750.000	3.609.817	62,78
716	Таксе на фирму	4.600.000	4.192.653	91,14
731	Донације	6.295.000	-	-
733	Трансфери	212.072.000	151.125.044	71,26
741	Приходи од имовине	2.000.000	1.413.998	70,70
742	Приходи од продаје добара и услуга	3.410.000	2.418.750	70,93
743	Новчане казне	1.400.000	1.249.200	89,23
744	Добровољни трансфери од физ.и правних лица		51.133	
745	Мешовити – неодређени приходи	170.000	0	
772	Меморандумске ставке за реф. расхода	-	-	-
811	Примања од продаје непокретности		161.181	
841	Примања од продаје земљишта		8.405	-
	УКУПНИ ПРИХОДИ:	286.947.000	210.269.986	72,79

Ненаменски трансфер у износу од 138.007.008 динара пренет је од стране Републике за извештајни период. Наменски трансфери остварени су у износу од 13.118.035 динара и намењени су финансирању пројеката у оквиру социјалне заштите (текући наменски трансфери 910.460), при чему напомињемо да је део неутрошених средстава из прошле године у износу од 1.076.389 динара враћен Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања; за припремни предшколски програм (текући наменски трансфер 2.310.035). За потребе реализације пројекта Унапређење популационе политике у јединици локалне самоуправе, од Кабинета Министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику, пренето је на рачуну текућих наменских трансфера износ од 8.759.251 динара. По основу уговора који је Туристичка организација закључила са Министарством трговине, туризма и телекомуникација за реализацију пројекта у области туризма, пренето на рачун наменских трансфера 100.000 динара, и по основу уговора са Министарством културе и информисања за суфинансирање пројекта „Израда црепуља у Рујишту код Ражања“, пренета су средства у износу од 300.000 динара. Крајем јуна, за реализацију пројекта „Унапређење и стварање пословних и економских шанси за наступајућу еру-УСПЕШНЕ, у циљу унапређења и развоја женског предузетништва, пренета су средства у износу од 1.595.000 динара од стране Кабинета Министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој. За реализацију пројеката „Јакe жене“ од швајцарске развојне агенције, а преко Министарства финансија уплаћен је износ 219.678 динара.

Показатељ од 72,79%, показује да се приходи у укупном износу остварују планираном динамиком у првих девет месеци и уколико се настави овај тренд приходи ће се остварити до краја године 97% у односу на планиране. Међутим, уколико посматрамо структуру прихода видимо да постоје осцилације и одступања међу појединим облицима прихода у односу на план. Тако, најмању стопу реализације имају приходи од пореза на добра и услуге (62,78%), а највећу стопу таксе на истицање назива фирме. Порези на имовину остварени су 87,5% у односу на планиране, чему је допринело покретање поступака принудне наплате и слања опомена за не измирене пореске обавезе па су повећани и приходи по том основу. Значајно су повећани и приходи од наплате новчаних казни, посебно када су у питању казне од прекршаја по општинским одлукама (4 пута више прихода је остварено у односу на план), где наплата се врши по интервенцијама инспекцијских служби. Трансферна средства, чије је учешће највеће у структури укупних прихода, остварени су на нивоу од 71,2%.

Корисник ПУ „Лептирић“ према извештају за прво полугодиште остварио је приходе у износу од 177 хиљаде динара (приходи од продаје добара и услуга).

ВИШАК ПРИХОДА

Остварени вишак прихода по Одлуци о завршном рачуну буџета Општине Ражањ за 2018. годину, на рачунима буџета Општине Ражањ износи 93.114.000 динара.

Детаљно образложење расподеле вишка средстава за одређене намене дато је у оквиру расхода и издатака по корисницима.

**СРЕДСТВА НА РАЧУНУ ТРЕЗОРА
-на дан 30.09.2019-**

Стање подрачуна буџетских корисника(консолидовани рачун трезора) 119.438.291 динар.

На рачуну извршења буџета 118.451.191 динар.

Расположива средства на рачунима буџетских корисника 831.434 динара.

Сопствени приходи буџетских корисника 155.666 динара.

СРЕДСТВА БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

У извештајном периоду коришћена су средства из текуће буџетске резерве у укупном износу од 2.454.000 и то део од 154.000 за покриће трошкова чланова изборних комисија за избор чланова савета месних заједница, с обзиром да ова средства нису планирана првобитном Одлуком о буџету општине Ражањ за 2019. Годину, и део у износу од 2.300.000 динара за потребе центра за социјални рад за покриће трошкова радног ангажовања социјално угроженог становништва општине Ражањ.

РАЧУН ФИНАНСИРАЊА

У извештајном периоду нису примљене донације нити је било кредитног задуживања и издатака за набавку финансијске имовине и отплате кредита и зајмова. Скупштина општине Ражањ није давала никакве гаранције по основу задуживања. Локалне власти не могу давати гаранције у смислу члана 34. Закона о јавном дугу.

Планирана средства из донације Европске уније у износу од 6.295.000 динара, која су по уговору из 2017.године требала да буду пренета за реализацију пројекта „Унапређење социјалне заштите у општини Ражањ“ још увек нису уплаћена, и ако је пројекат завршен, обезбеђено предфинансирање, тачније плаћени сви трошкови пројекта из средстава буџета општине Ражањ, и благовремено прослеђени сви извештаји надлежној јединици при Министарству финансија за праћење овог пројекта.

ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ

Расходи и издаци из јавних прихода (извор 01-Приходи буџета), остварени су у износу од 159.636.547 динара или 56,50 % у односу на планиране.

**Планирани и остварени расходи по корисницима
буџетских средстава (извор финансирања 01-Приходи буџета)**

НАЗИВ КОРИСНИКА	План за 2019. г	Остварење I-IX/2019	% Оств.
Скупштина општине	4.806.000	2.914.280	60,64
Општинско веће и Председник општине	4.988.000	2.876.099	57,66
Општинска управа	161.078.000	97.413.854	60,48

Буџетски фонд заштите животне средине	1.785.000	118.590	6,64
Основно образовање	39.185.000	17.058.804	43,53
Дечији вртић	27.879.000	17.219.369	61,76
Дом културе	9.398.000	5.422.996	57,7
Центар за социјални рад	9.340.000	5.842.631	62,55
Месне заједнице	7.840.000	388.495	4,96
Дом здравља	12.865.000	8.273.839	64,31
Туристичка организација	3.400.000	2.107.591	61,98
УКУПНО РАСХОДИ	282.564.000	159.636.547	56,50

Расходи и издаци из сопствених прихода и донација буџетских корисника износе 984 динара, и расходи из извора 16-родитељски динар за ваннаставне активности, по основу извештаја предшколске установе „Лептирићи“ Ражањ износе 50.496 динара.

Вишак прихода у периоду јануар- септембар 2019. године, распоређен је:

Општинска управа Ражањ:

Програм 15: Опште јавне услуге управе: За текуће поправке и одржавање издвојено је 1. 000.000 а утрошено 494.600 динара, за дотације НВО из вишкова је издвојено 500.000 динара и утрошено је 362.447 динара за програм пружања помоћи старим и изнемоглим лицима, за зграде и грађевинске објекте 1.420.000 (за израду планске документације, геотехничких и геомеханичких елабората, израда техничке контроле пројектно техничке документације, пројектна документација везана за енергетску ефикасност старе зграде општине) и за машине и опрему 1.400.000 (рачунарска опрема, канцеларијски намештај и набавка камера са уградњом). У извештајном периоду утрошено је укупно за зграде и грађевинске објекте и машине и опрему 1.491.000 динара (52% опредељених средстава).

Програм 1: Урбанизам и изградња- Код програмске активности 1101-0001-Просторно и урбанистичко планирање издвојено је 1.225.000 динара за израду планске документације која се односи на План детаљне регулације линијског инфраструктурног коридора општинских путева од Ст.Брачина до Бусиловца и израду Урбанистичког пројекта туристичко излетничког комплекса „Варница“. У извештајном периоду утрошено је 839.520 динара (68,53%). У току су процедуре усвајања планских докумената од стране Скупштине општине Ражањ након чега ће услуга израде ових докумената бити исплаћена у потпуности. Програмска активност 1101-0003-Управљање грађевинским земљиштем из вишкова је издвојено 9 милиона за грађевинске објекте и милион динара за набавку земљишта. Утрошено је укупно 5,9 милиона динара (59,5%) за куповину зграде и земљишта Малише Томића. Преостали део средстава намењен је куповини земљишта у улици Партизанској, преко пута старог СУП-а. Утрошак ових средстава зависи од окончања процеса експропријације, а намена земљишта је за комунално опремање-пијаце.

Програм 11: Социјална и дечија заштита, *Програмска активност 0901-0003-Дневне услуге у заједници* Издвојено је додатних 1,4 милиона динара за реализацију пројекта „Помоћ у кући“ како би се услуга наставила у истом обиму, за исти број корисника с обзиром да су умањени наменски трансфери опредељени од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална примања у односу на прошлу годину за неких 1,2 милиона динара мање, те да су повећане минималне цене рада. Средства у извештајном периоду утрошена су у износу од 988.167 динара (70,58% планираних средстава).

Пројекат 0901-III-из неутрошених средстава из прве транше уплате за реализацију пројекта Унапређења социјалне заштите у општини Ражањ остало је неутрошено 60.000 динара. Та средства су пребачена и утрошена у 2019. години за потребе текуће поправке одржавање аутомобила који су користиле геронтодомаћице за пружање дневних услуга у заједници.

Програм 6: Заштита животне средине- *Програмска активност 0401-0003-Заштита биљног и животињског крајолика,* за потребе набавке земљишта у поступку експропријације у насељеном месту Прасковче, за потребе изградње насипа и канала ради одбране од поплава издвојено је 1,4 милиона динара. Средства нису трошена у извештајном периоду јер још увек нису спроведене процедуре експропријације земљишта. Обзиром да су радови на изградњи насипа већ почели очекује се да до краја године буду решени и имовинско правни односи и да се изврши исплата за набавку овог земљишта.

Програмска активност 0401-0004-Управљање отпадним водама, из вишкова је издвојено 450.000 динара за израду пројектно техничке документације за изградњу капацитета за пречишћавање отпадних вода. Ово би требало да буде учешће у укупној вредности израде овог документа, с обзиром да се очекују средства из других фондова за реализацију овог пројекта. У извештајном периоду нису трошена ова средства.

Буџетски фонд за заштиту животне средине-0401-0001-Управљање заштитом животне средине, из вишкова за набавку опреме (контејнери и сл) издвојено је 575.000 динара. У извештајном периоду средства нису трошена јер се чекала сагласност надлежног министарства и усвајање Програма буџетског фонда за заштиту животне средине од стране СО, по коме ће опредељена средства да буду трошена. Програм је усвојен 27. Јула и у току су процедуре за покретање поступка набавки услуга и опреме.

Програм 2: Комуналне делатности-*Програмска активност 1102-0008-Управљање и снабдевање водом за пиће,* опредељено је из вишкова 21.500.000 за изградњу секундарне водоводне мреже у насељеном месту Ражањ, Израду студије процене стања постојећег водоводног система Ражањ, Шетка, Варош, Чубура и водовода насеља Брачин и Мађере, и израду пројектно техничке документације водоснабдевања северног дела општине. У извештајном периоду утрошено је 243.000 динара за израду ПТД водоснабдевања северног дела општине. Радови на реконструкцији секундарне водоводне мреже у Ражњу су започети и исплаћено је 7.606.000 динара. До краја октобра требало би да се испостави и окончана ситуација и завршетак радова. Обзиром да су начињене уштеде у поступку јавне набавке ових радова, део неутрошених средстава у трећем кварталу, усмерен је на набавку услуге израде пројектно техничке документације реконструкције секундарне водоводне мреже у насељеном месту Ражањ,

2. Фаза. Посао је уговоре за 2,8 милиона динара и очекује се да буде завршен до краја године.

Програмска активност 1102-0001-Управљање-одржавање јавним осветљењем, из вишкова је издвојено 31 милион динара за замену постојеће, новом ЛЕД расветом, у извештајном периоду утрошена су средства у износу од око 718.000 динара за израду пројектно техничке документације за реализацију овог пројекта. Спроведен је поступак набавке и закључен је оквирни споразум по коме ће бити закључивани појединачни уговори, тј. вршиће се реконструкција система јавне расвете по фазама.

Програм 7: Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура-Програмска активност 0701-0002-Одржавање саобраћајне структуре, на економској класификацији 425-текуће поправке и одржавање издвојено је додатних милион динара за уређење атарских путева, а на економској класификацији 511-зграде и грађевински објекти 8 милиона динара, и то: Уређење тротоара у улици Страхиње Симоновића, Ивана Вушовића и 13. Октобар, реконструкцију моста у улици Првوماјској. Средства су издвојена ребалансом који је усвојен на седници Скупштине општине Ражањ 27.06.2019.године. Закључен је уговор за уређење тротоара у улици 13.октобар и плаћен је аванс. За атарске путеве очекује се исплата по окончаној ситуацији, радови су у завршној фази. У току су поступци уговарања на уређењу тротоара у улици Ивана Вушовића.

Програм 8: Предшколско образовање и васпитање-Пројекат 2001-III-суфинансирање мера популационе политике ЈЛС, на основу уговора о суфинансирању ових мера закљученим са Кабинетом министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику, општина Ражањ је из вишкова определила средства у износу од 1.750.000 динара, као део уговорне обавезе за реализацију овог пројекта. Већи део средстава биће усмерен на изградњу вишенаменске сале у ПУ „Лептирићи“ Ражањ. Учешће поменутог кабинета је 8.760.000 динара и средства су већ пренета на рачун општине Ражањ. Уговор је закључен и почели су радови. Од укупно опредељених средстава из вишкова утрошено је 134.000 динара за услуге по уговору.

Укупно утрошена средства из вишкова за извештајни период износе 25.296.196 динара (28,62% у односу на планирана).

КАПИТАЛНИ РАСХОДИ

У извештајном периоду капитални расходи су финансирани из вишкова средстава и износи и намена тих средстава образложена је у претходном делу овог извештаја –Вишак прихода.

Из извора 01-Приходи буџета од значајних улагања, извршено је улагање у опрему за постављање котла на гас у установи Дома културе у Ражњу (2,5 милиона динара). Опредељена средства за куповину земљишта за проширење депоније (300.000 динара)-нису трошена у извештајном периоду јер још увек нису постигнути договори са власником земљишта које се граничи са депонијом и погодно је за проширење, израду планске документације у оквиру програма 1:Урбанизам и изградња (900.000 динара)-нису трошена јер још увек планска документација није усвојена од стране СО да би

могао да се плати коначни обрачун а аванси су плаћени из нераспоређених вишкова из ранијих година, набавку опреме од средстава прикупљених од новчаних казни у саобраћајним прекршајима (500.000 динара)-средства нису трошена јер се чека коначни обрачун прихода од новчаних казни како би се утврдио реални фонд средстава за ове намене, набавку опреме код Буџетског фонда за заштиту животне средине (775.000 динара) нису трошена у извештајном периоду јер се чекало усвајање програма и потребно је да се спроведу процедуре јавне набавке, иначе намена средстава је за набавку контејнера у циљу проширења територије за прикупљање чврстог отпада.

Расходи буџетских корисника извршавани су на основу утврђених приоритета и обима расположивих средстава на рачуну буџета. Буџетски корисници нису прекорачили буџетирани обим средстава за 2019. годину, као и одобрене квоте закључно са трећим кварталом из извора финансирања 01-Приходи буџета, али поједини буџетски корисници у извештајном периоду су пробили поједине апропријације. Свако извршење расхода преко 75% је прекорачење апропријације за трећи квартал. (прилог-табеларни приказ остварења расхода по корисницима).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ВЕЛИКИХ ОДСТУПАЊА

Скупштина општине Ражањ.

Прекорачење на економској класификацији 416-накнада члановима бирачких комисија је из разлога што су 05.маја 2019.године одржани избори за чланове Савета месних заједница на територији општине Ражањ. На сваком бирачком месту (22 бирачка места), изборе је спроводила бирачка комисија са по три члана и три заменика. Председницима комисије и њиховим заменицима је припадала новчана накнада у износу од по 1.500 динара а члановима од по 1.000 динара.

Општинска управа: Укупан износ средстава опредељен Решењем о одређивању квота за прва три квартала није прекорачен. Извесна одступања преко 75% опредељених средстава јављају се по појединим економским класификацијама. У оквиру функције 130-Опште услуге, на економској класификацији 414-социјална давања запосленима, утрошено је 98,67% опредељених средстава. Средства су намењена за отпремнине при одласку у пензију и према кадровском плану довољна су до краја године обзиром је исплаћено лице које је стекло услов за одлазак у пензију ове године, на економској класификацији 416-Награде, бонуси и остали посебни расходи, од укупно опредељених средстава утрошено је 96%. Средства су планирана у складу са планом кадрове службе за исплату јубиларних награда. Право на јубиларну награду је стекао један радник и исплата је извршена у првом полугодишту. До краја године нико не остварује ово право те самим тим не постоји могућност да се прекорачи износ опредељених средстава на овој економској класификацији. 464-Трансфери националној служби за запошљавање утрошено је 100% опредељених средстава (700.000 динара).. Разлог је што је у складу са Споразумом о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера ЛАПЗ општина Ражањ била у обавези за реализацију овог програма да цео износ опредељених средстава пренесе на рачун НСЗ, филијала Палилуа, Београд најкасније пре доношења прве одлуке по поднетим захтевима. Са друге стране планом потрошње, на основу одобрених квота, предвиђен је овај трошак у износу од 700.000 динара тако да план потрошње није прекорачен.

Код програма 13: Развој културе, функција 840-Верске и остале услуге заједнице, на економској класификацији 481-Дотације НВО утрошено је 88,23% опредељених средстава. Планом потрошње општинске управе, предвиђено је да се у прва три квартала утроши 3 милиона динара, а утрошено је 3,088 милиона, тј. потрошено је 88 хиљаде динара више у односу на план потрошње. Разлог је што су средства опредељена углавном за грађевинске радове на одржавању цркава и храмова а сезона грађевинских радова везана је управо за летњи период. Највећи део средстава је усмерен на грађевинске радове на реконструкцији храма Св. Петра и Павла у Грабову, 997.000 динара, за попличавање тротоара и изградњу платоа испред храма Св. Тројице у Претрковцу 292.000 динара, адаптација храма Св. Саве у Браљини 150.000 динара, за набавку грађевинског материјала, постављање гасних инсталација и завршетак каменог зида у храму Св. Илије у Ражњу 999.000 динара, набавка грађевинског материјала за манастир Светог Романа у Прасковчу 300.000 динара и набавку котла за грејање при храму Св. Петке у Витошеvcу 350.000 динара.

Програм 14: Развој спорта и омладине, Програмска активност 1301-0001- Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима, функција 810- Услуге рекреације и спорта, средства дотације потрошена су у износу од 5.470.720 динара (91,18% у односу на планирана). Разлог прекорачења јесу пре свега једнократни трошкови који се плаћају почетком сезоне, а односе се на обавезе према гранским савезима (чланарине, котизације), затим шах клуб у ражњу је ушао у другу лигу, повећан је број деце и такмичара у карате клубу, повећан број деце у стреличарском клубу те су повећани и трошкови набавке опреме. Ови износи су прекорачени у односу на план потрошње за 120.000 динара. (2,2% више у односу на план)

Програм 2: Комуналне делатности, функција 640-Улична расвета, на економској класификацији 425-текуће поправке и одржавање утрошено је 98,94% опредељених средстава. Према извештајима и рачунима ЈП „Путеви Ражањ“ које одржава јавну расвету уз сагласност надзорних органа, у неколико наврата у периоду март-јун било је олујних ветрова који су оштетили разводнике и проузроковали већи број прегорелих сијалица на систему уличне расвете. Планом потрошње за прва три квартала за ове намене опредељено је 3.500.000 динара, тако да уколико посматрамо овај параметар можемо да кажемо да позиција није прекорачена, тј. није прекорачен план потрошње израђен на основу решења о одређивању квота за трећи квартал. По плану је и предвиђено да се сви ови послови око одржавања јавне расвете заврше у летњем периоду.

Програм 3: Локални економски развој, Пројекат 1501-П1-Унапређење и стварање пословних и економских шанси за наступајућу еру-УСПЕШНЕ, од укупно опредељених средстава (1.595.000 динара) утрошено је свега 7.260 динара (0,4%). Више је разлога због ниске стопе трошења ових средстава. Прво касно су одобрена, а друго у летњем периоду извршено је мапирање жена које ће се обучити у овом пројекту, а обзиром да су то жене са села и да је у летњем и јесењем периоду сезона радова, сама обука ће бити спроведена у четвртном кварталу када се и планира да се средства утроше у потпуности.

Програм 11: Социјална и дечија заштита, програмска активност 0901-0003-дневне услуге у заједници, опредељена средства у оквиру извора финансирања 01-приходи буџета утрошена су у малом проценту (17,59% опредељених средстава). Разлог је што се део услуге финансирао из вишкова, затим у прва два месеца услуга се

пружала у оквиру пројекта „Унапређење социјалне заштите у општини Ражањ“, затим се чекало одобрење наменских трансфера да би се знало колики обим услуге може да се пружи, те док су се спровели поступци јавних набавки, услуга је почела да се пружа тек средином године. Очекује се да ће средства бити довољна до краја године да се услуга финансира у планираном обиму.

Пројекат 0901-П-2 Подршка развоју иновативног приступа за социјално укључивање-Јаке жене, утрошено је 43% опредељених средстава. Средства за овај пројекат касно су одобрена (јуна месеца), те се касно и почело са реализацијом пројекта. Завршава се до краја октобра, а пренос средстава од стране донатора и плаћање врши се по предаји финалног обрачуна, након завршетка пројекта. Очекује се да до краја године буду утрошена сва опредељена средства.

Програм 5: Пољопривреда и рурални развој, програмска активност 0101-0001-Подршка спровођењу пољопривредне политике у локалној заједници, од укупно одобрених средстава 6.300.000 утрошено је свега 6,02% (379.000) динара. Разлог ниске стопе трошења средстава јесте то што је сам програм мера руралне политике који усваја скупштина и на који даје сагласност надлежно министарство пољопривреде, касно усвојен. Субвенције и дотације пољопривредним произвођачима додељују се углавном крајем године, након спроведених конкурса а по приложеним рачунима и захтевима за купљену опрему и садни материјал и приложеним програмима за средства дотације.

Програм 6. Заштита животне средине, програмска активност 0401-0005- Управљање комуналним отпадом, опредељена средства у износу од 300.000 динара за куповину парцеле за проширење депоније нису утрошена, јер још увек није постигнут договор са лицем чија парцела треба да се купи.

Програм 7: Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура- Средства опредељена на економској класификацији 425-текуће поправке и одржавање у оквиру функције 451-Друмски саобраћај, прекорачена су за 8,9%, тј. утрошено је 83,96% опредељених средстава, али у односу на план потрошње нису. Велике количине падавина у месецу јуну су проузроковале оштећења нарочито на земљаним путевима и улицама на територији општине Ражањ као и на путевима са асфалтним подлогом, што је довело до повећаног утрошка асфалтне масе и повећаних трошкова. У овом периоду вршени су и радови на уређењу атарских путева што је додатно условило повећани обим трошкова у оквиру ове програмске активности. Према проценама, средства за зимско одржавање путева неће да буду довољна да би се успешно спроводиле ове активности до краја године те је упућен и предлог да се из нерасоређених вишкова издвоје додатних 3 милиона динара.

Програм 8-Предшколско образовање и васпитање, пројекат 2001-П1 – Суфинансирање мера популационе политике ЈЛС , средства у извештајном периоду утрошена су из извора 01-приходи буџета, свега 29,76% (2.607.000 динара). Разлог је што су одобрена од стране надлежног министарства средином јуна, поступци јавних набавки и лоши временски услови онемогућили су благовремено почетак радова. Очекује се до краја године да радови буду завршени и исплаћени а већим делом средства су опредељена за изградњу вишенаменске сале.

Прекорачења која су се јавила код општинске управе по појединим програмским активностима које се финансирају из нерасоређеног вишка прихода из ранијих година, условљена су динамиком радова и роковима завршетка пројекта. Сам трошак није

условљен динамиком остварења прихода, јер су средства за те намене пренета из ранијих година и расположива су на рачуну. Не угрожавају прекорачење позиције до краја године јер им је намена одређена искључиво према процењеној вредности и предрачунима датим у пројекту.

Код корисника буџета Дом културе, средства опредељена на економској класификацији 512-машина и опрема, утрошена су у износу од 2,6 милиона динара (85,15% опредељених средстава). Средства су планирана за изградњу унутрашње гасне инсталације са кондензационим блоком КГБ-200 у згради Дома културе Ражањ, као и за пуштање у пробни рад гасне инсталације, за израду пројектно техничке документације-Пројекат за извођење са главним пројектном заштите од пожара и вршење техничког пријема. Планиран је утрошак ових средстава одједном за наведене радове, а не сукцесивно, тако да није угрожено функционисање установе. Утрошен је скоро цео износ средстава на овој позицији, као што је и планирано за први квартал Планом потрошње, остатак средстава је планиран за набавку административне опреме и биће потрошен до краја године према динамици остварења прихода.

Корисници буџетских средстава који имају сопствене приходе, расходе и издатке измиривати са подрачуна сопствених прихода, а потом користити средства из буџета.

У наставку дајемо табеларни приказ остварених прихода, расхода и издатака буџета по разделима и корисницима за период **01.01. - 30. 09. 2019. године**

Извештај о оствареним јавним приходима (01.01-30.09) 2019.године

	ПРИХОДИ	планирани у 2019	остварени за период од 01.01 до 30.09 у 2019	% у односу на годишњи план 2019	% у односу на деветомесечни план
711	I ПОРЕЗ НА ДОХОДАК, ДОБИТ И КАПИТАЛНЕ ДОБИТКЕ	39.382.000,00	33.978.052,27	86,28	172,56
711111	1. Порез на зараде	35.000.000,00	29.605.386,28	84,59	112,78
711120	2. Порез на самосталне делатности	3.000.000,00	2.747.479,46	91,58	122,11
711140	3. Порез на приходе од имовине:	62.000,00	37.111,01	59,86	79,81
	а) Непокретности (закуп)				
	б) Покретност (закуп)	50.000,00	33.057,95	66,12	88,15
	ц) Пољопривреда и шумарство	10.000,00	981,00	9,81	13,08
	д) На земљиште	2.000,00	3.072,06	153,60	204,80
711180	4. самодоприноси	0,00	3.958,08		
711193	5. Порез на друге приходе по чл. 85. Закона о порезу на доходак грађана	20.000,00	27.913,02	139,57	186,09
711191	6. други приходи	1.300.000,00	1.556.204,42	119,71	159,61
713	II ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ	13.780.000,00	12.061.753,15	87,53	116,71

711120	1. Порез на имовину физичких и правних лица	12.000.000,00	10.394.280,47	86,62	115,49
713310	2. Порез на наслеђе и поклоне	600.000,00	775.893,37	129,32	172,42
713400	3. Порез на капиталне трансакције	1.180.000,00	891.579,31	75,56	100,74
	а) Порез на пренос апсолутних права (непокрет.)	700.000,00	691.850,31	98,84	131,78
	б) Половна моторна возила(порез на пренос ап.права)	480.000,00	199.729,00	41,61	55,48
714	III. ПОРЕЗ НА ДОБРА И УСЛУГЕ	5.750.000,00	3.609.817,03	62,78	83,71
714510	1 Такса на друмска моторна возила	3.600.000,00	2.606.002,32	72,39	96,52
714580	2. Накнада за путеве од друмских моторних возила				
714543	3. Промена намене пољ. земљишта	50.000,00	0,00	0,00	0,00
714562	4. Накнада за животну средину (О)	2.100.000,00	984.227,75	46,87	62,49
	5. Накнада – противпожарна				
714565	6. Накнада за коришћење јавне површине у пословне сврхе		19.586,96		
716111	IV ТАКСА НА ФИРМЕ	4.600.000,00	4.192.652,68	91,14	121,53
731+732	V ДОНАЦИЈЕ	6.295.000,00	0,00	0,00	0,00
733	VI ТРАНСФЕРНА СРЕДСТВА	212.072.000,00	151.125.043,71	71,26	95,01
741	VII ПРИХОДИ ОД ИМОВИНЕ	2.000.000,00	1.413.998,11	70,70	94,27
741100	1. Приходи од камата	0,00			
741531	2. ком.такса за коиш. Простора на јавним површинама	150.000,00	102.200,00	68,13	90,84
741534	3. Накнада за коришћење грађевинско земљиште	80.000,00	13.619,00	17,02	22,70
741535	4. Заузеће јавних површина грађ. материјалом	20.000,00		0,00	0,00
751522	5. Закуп пољопривредног земљишта	700.000,00	412.850,98	58,98	78,64
741538	6. допринос за уређивање грађевинског земљишта	50.000,00	1.165,00	2,33	3,11
741526	7. Накнада за коришћење шума	1.000.000,00	485.030,65	48,50	64,67
741596	8. Накнада за коришћење дрвета		399.132,48		
742	VIII ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА И УСЛУГА	3.410.000,00	2.418.750,00	70,93	94,57
742253	1. Накнада за уређење грађ. земљишта	50.000,00		0,00	0,00
742351	2. Приходи органа управе	200.000,00	300.570,00	150,29	200,38
742251	3. Општинска админ. такса	50.000,00	27.150,00	54,30	72,40
742153	4. Закуп грађевинског земљишта		3.273,00		
742152	5. Закуп неп. у држ. Својини	800.000,00	530.886,00	66,36	88,48
742156	6. Приходи остварени по основу	2.100.000,00	1.450.707,00	69,08	92,11

	пружања услуге боравка деце у ПУ				
742378	7. Родитељски динар за ваннаставне активности				
742155	8. приходи од закупа непокретности	60.000,00	71.164,00	118,61	158,14
742255	9. такса за озакоњење објеката	150.000,00	35.000,00		31,11
743	IX НОВЧАНЕ КАЗНЕ	1.400.000,00	1.249.200,00	89,23	118,97
743326	1. По републичким прописима	1.300.000,00	763.200,00	58,71	78,28
743351	2. По општинским одлукама	100.000,00	486.000,00	486,00	648,00
744	X ДОБРОВОЉНИ ТРАНСФЕРИ ОД ФИЗ. И ПРАВ.ЛИЦА		51.132,88		
744151	Текући добров.трансф.од физ. и прва.лица у корист општина		51.132,88		
745	XI ОСТАЛИ НЕОДРЕЂЕНИ (мешовити приходи)	170.000,00	0,00	0,00	0,00
745100	Мешовити и неодређени приходи	170.000,00	0,00		0,00
	XII МЕМОРАНДУМСКЕ СТАВКЕ ЗА РЕФУНДАЦИЈУ РАСХОДА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ				
	XIII примања од продаје непокретности		161.181,27		
811151	Примања од продаје некретнина у корист општине		161.181,27		
841	XIV примања од продаје земљишта		8.405,00		
841151	Примања од продаје земљишта у корист нивоа општина		8.405,00		
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ	288.859.000,00	210.269.986,10	72,79	97,06

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

ОСТВАРЕЊЕ РАСХОДА БУЏЕТА ЗА ПЕРИОД 01.01-30.09. 2019 ГОДИНЕ															
Раздео	Глава	Програмска класифик.	Функција	Економска класифик.	Опис	Средства из буџета 01	Остварено 01.01-30.09	процент остварења	Средства из сопствених извора 04	Остварено 01.01-30.09	процент остварења	Средства из осталих извора (13 и ост.)	Остварено 01.01-30.09	процент остварења	Укупно утрошена средства
1	2	3	4	5	6	7	8	9,00	10	11	12,00	13	14	15,00	16
1	1.0				СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ										
		210			ПРОГРАМ 16: ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ										
		210			Функционисање Скупштине										
		1-000			<i>Извршни и законодавни органи</i>										
			110												
				411	Плате, додаци и накнаде запослених	##### ##	827.08 3	62,61							827.083
				412	Социјални допр. на терет послодавца	236.0 00	141.84 4	60,10							141.844
				413	Накнаде у природи	150.0 00		0,00							0
				415	Накнаде за запослене	10.00 0		0,00							0
				422	Трошкови путовања	20.00 0	840	4,20							840
				423	Услуге по уговору	##### ##	##### #	60,41							#####
				426	Материјал	400.0 00	292.17 0	73,04							292.170
				465	Остале дотације и трансфери	145.0 00	80.978	55,85							80.978
				481	Финансирање	60.00	38.989	64,98							38.989

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

			421	Стални трошкови	##### ##	##### #	59,12						#####
			422	Трошкови путовања	230.0 00	89.105	38,74						89.105
			423	Услуге по уговору	##### ##	##### #	54,66						#####
			424	Специјализоване услуге	900.0 00	206.45 5	22,94						206.455
			425	Текуће поправке и одржавање	##### ##	513.24 2	24,21			#####	#### #	49,46	#####
			426	Материјал	##### ##	##### #	60,25						#####
			441	Отплате домаћих камата									0
			464	Трансфери националној служби за запошљавање	700.0 00	700.00 0	#####						700.000
			465	Остале дотације и трансфери	##### ##	##### #	58,39						#####
			472	Накнаде за социјалну зашт. из буџета	300.0 00		0,00						0
			481	Дотације невладиним организацијама	##### ##	##### #	82,97			500.000	#### #	72,49	#####
			482	Порези, обавезне таксе и казне	##### ##	547.54 7	42,12						547.547
			483	Новч. казне и пенали по реш. судова	350.0 00	0	0,00						0
			485	Накн. штете за повреде или штет. нан. од стр. државних органа	700.0 00	25.000	3,57						25.000
			511	Зграде и грађевински објекти	0					#####	#### #	45,14	640.956
			512	Машине и опрема	300.0 00	83.780	27,93			#####	#### #	60,71	933.776
			515	Нематеријална имовина	50.00 0	0	0,00						0
				Функција 130:	##### ##	##### #	61,90			#####	#### #	54,35	#####
		220		<i>Цивилна одбрана</i>									

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

			423	Услуге по уговору	400.0 00	48.899	12,22						48.899
			425	Текуће поправке и одржавање	700.0 00		0,00						0
			426	Материјал	100.0 00	36.144	36,14						36.144
			512	Машине и опрема	240.0 00	28.630	11,93						28.630
				Функција 220:	##### ##	113.67 3	7,89			0			113.673
				Свега за програмску активност 0602-0001:	##### ##	##### #	60,78	0		#####	#### #	54,35	#####
	060			Текућа буџетска резерва									
	2-			<i>Финансијски и фискални послови</i>									
	000		112										
	9		499	Текућа буџетска резерва	##### ##								
				Извори финансирања за функцију 112:									
			01	Приходи из буџета	##### ##								
			13	Нераспоређени вишак прих. из ранијих година						0			
				Свега за програмску активност 0602-0009:	##### ##			0		0			
	060			Стална буџетска резерва									
	2-			<i>Финансијски и фискални послови</i>									
	001		112										
	0		499	Стална буџетска резерва	##### ##								
				Свега за програмску активност 0602-0010:	##### ##								

				Свега за програм 15:	##### ##	##### #	58,63	0			#####	#### #	54,35	#####
	120 1			ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ										
	120 1- 000 3			Унапређење система очувања и представ										
		840		Верске и остале услуге заједнице										
			481	Дотације НВО	##### ##	##### #	88,23							#####
				свега за функцију 840:	##### ##	##### #	88,23							#####
				свега за програмску активност 1201-0003	##### ##	##### #	88,23	0	0		0	0		#####
				Свега за програм 13:	##### ##	##### #	88,23	0	0		0	0		#####
	110 1			ПРОГРАМ 1:УРБАНИЗАМ И ПРОС. ПЛАНИРАЊЕ										
	110 1- 000 1			Просторно и урбанистичко планирање										
		620		Развој заједнице										
			511	Зграде и грађевински објекти										0
			515	Нематеријална имовина	900.0 00						#####	#### #	68,53	839.520
				Функција 620:	900.0 00						#####	#### #	68,53	839.520
				Свега за програмску активност 1101-0001:	900.0 00						#####	#### #	68,53	839.520

	110 1- 000 3			Управљање грађевинским земљиштем									
		620		Развој заједнице									
			511	Зграде и грађевински објекти					#####	#### #	60,33	#####	
			541	Земљиште					#####	#### #	52,95	529.531	
				Функција 620:	0				#####	#### #	59,59	#####	
				Свега за програмску активност 1101-0003:	0				#####	#### #	59,59	#####	
				Свега за програм 1:	900.0 00				#####	#### #	60,57	#####	
				ФИЗИЧКА КУЛТУРА ПРОГРАМ 14: РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ									
	130 1												
	130 1- 000 5			Канцеларија за младе									
		150		<i>Опште јавне услуге - истраживање и развој</i>									
			423	Услуге по уговору	85.00 0	63.090	74,22						63.090
			426	Материјал	170.0 00	18.576	10,93						18.576
			512	Машине и опрема	180.0 00	150.00 0	83,33						150.000
				Функција 150:	435.0 00	231.66 6	53,26			0			231.666
				Свега за програмску активност 1301-0005:	435.0 00	231.66 6	53,26	0		0			231.666
	130 1-			Подршка локалним спортским									

	000 1		организацијама, удружењима и савезима										
		810	Услуге рекреације и спорта-Спортски савез										
		481	Дотације спортским и омладинским организацијама	##### ##	##### #	91,18	0			0			#####
			Функција 810:	##### ##	##### #	91,18	0			0			#####
			Свега за програмску активност 1301-0001:	##### ##	##### #	91,18	0			0			#####
			Свега за програм 14:	##### ##	##### #	88,62	0			0	0		#####
	090 1		ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА										
	090 1- 000 3		Дневне услуге у зајендици										
		020	<i>Старост</i>										
		424	специјализоване услуге- дневне услуге у заједници	##### ##	756.40 9	17,59				##### #	70,58		#####
			Функција 020:	##### ##	756.40 9	17,59				##### #			#####
			Свега за програмску активност 0901-0008:	##### ##	756.40 9	17,59	0			##### #			#####
	090 1- П1		Унапређење социјалне заштите у општини Ражањ										
		020	<i>Старост</i>										
		421	стални трошкови							0			0
		423	услуге по уговору							422.000	##### #	99,77	421.010

				активност 0901-0006:	##	#								
	090 1- 000 5			Активности Црвеног крста										
		090		<i>Социјална заштита неклас. на другом месту</i>										
			481	Дотације невладиним организацијама	970.0 00	546.39 8	56,33							546.398
				Функција 090:	970.0 00	546.39 8	56,33			0				546.398
				Свега за програмску активност 0901-0005:	970.0 00	546.39 8	56,33	0		0				546.398
				Свега за програм 11:	##### ##	##### #	35,94	0		#####	#### #			#####
	040 1			ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ										
	040 1- 000 3			Заштита природе										
		540		<i>Заштита биљног и живот. света и крајолика</i>										
			423	Услуге по уговору	500.0 00	379.74 7	75,95							379.747
			424	Специјализоване услуге	300.0 00	60.000	20,00							60.000
			541	Земљиште						#####				0
				Функција 540:	800.0 00	439.74 7	54,97			#####				439.747
				Свега за програмску активност 0401-0003:	800.0 00	439.74 7	54,97	0		#####				439.747
	040 1-			Управљање отпадним водама										

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

	000 4													
		520		Управљање отпадним водама										
			511	Зграде и грађевински објекти						450.000	0	0,00		0
			541	Земљиште							0			0
				Функција 520:	0	0				450.000	0	0,00		0
				Свега за програмску активност 0401-0004:	0	0		0		450.000	0	0,00		0
	040 1- 000 5			Управљање комуналним отпадом										
		510		Управљање отпадом										
			541	Земљиште	300.0 00		0,00				0			0
				Функција 510:	300.0 00	0	0,00			0	0	0		0
				Свега за програмску активност 0401-0005:	300.0 00	0	0,00			0	0			0
				Свега за програм 6:	##### ##	439.74 7	40	0	0	#####	0			439.747
	110 2			ПРОГРАМ 2: КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ										
	110 2- 000 8			Управљање и снабдевање водом за пиће										
		630		Водоснабдевање										
			451	Субв. јавн. нефинанси. предуз. и орг.	##### ##		0,00			0				0
			511	Зграде и грађевински објекти			0			#####	#### #	36,51		#####

	150 1			ПРОГРАМ 3:ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ									
	150 1- П1			Унапређење и стварање пословних и економских шанси за наступајућу еру-УСПЕШНЕ									
		620		Развој заједнице									
			423	услуге по уговору	##### ##	7.260							
			426	материјал	100.0 00								
				функција 620	##### ##	7.260							
				свега за пројекат 1501- П1	##### ##	7.260							
				Свега за Програм 3	##### ##	7.260							
	070 1			ПРОГРАМ 7: ОРГАНИЗАЦИЈА САОБАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА									
	070 1- 000 2			Одржавање саобраћајне инфраструктуре									
		451		<i>Друмски саобраћај</i>									
			425	Текуће поправке и одржавање	##### ##	##### #	83,96	0		#####		0,00	#####
			511	зграде и грађевински објекти						#####	#### #	5,08	406.093
			512	машине и опрема									0
				Функција 451:	##### ##	##### #	83,96	0		#####	#### #	4,51	#####
		360		Јавни ред и безбедност									

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

	1			политике у локалној заједници									
		421		Пољопривреда									
			423	Услуге по уговору	##### ##	379.00 0	18,05						379.000
			426	Материјал	100.0 00	0	0,00						0
			451	субвенције јавним нефин. Пред. И организ.	##### ##	0	0,00						0
			481	Дотације невладиним организацијама	700.0 00	0	0,00						0
				Функција 421:	##### ##		0,00						
				Свега за програмску активност 0101-0001:	##### ##	379.00 0	6,02	0		0			379.000
				Свега за програм 5:	##### ##	379.00 0	6,02	0		0			379.000
				Свега за Главу 3.0:	##### ##	##### #	60,48	0		#####	#### #	28,62	#####
				БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ									
3.0.1				ПРОГРАМ 6: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ									
	040 1			Управљање заштитом жив. сред. и прир. вред.									
	040 1- 000 1			<i>Заштита животне средине</i>									
		560											
			423	Услуге по уговору	450.0 00	118.59 0	26,35						118.590
			424	Специјализоване услуге	500.0 00	0	0,00						0
			481	Дотације невладиним организацијама	60.00 0	0	0,00						0
			512	Машине и опрема	775.0	0	0,00			575.000			0

				Свега за програм 9:	##### ##	##### #	43,53				0			#####
3.0.3				ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД РАЖАЊ										
	090 1			ПРОГРАМ 11: СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА										
	090 1- 000 1			Социјалне помоћи										
		070		<i>Социјална помоћ угроженом становништеу некласификована на другом месту</i>										
			463	Трансфери осталим нивоима власти	##### ##	755.97 3	41,09							755.973
				Функција 070:	##### ##	755.97 3	41,09			0				755.973
		090		<i>Социјална заштита некласиф. на другом месту</i>										
			463	Трансфери осталим нивоима власти	##### ##	##### #	67,82							#####
				Функција 090:	##### ##	##### #	67,82			0				#####
				Свега за програмску активност 0901-0001:	##### ##	##### #	62,55	0		0				#####
				Свега за програм 11:	##### ##	##### #	62,55	0		0				#####
3.0.4				ДОМ ЗДРАВЉА "ДР МИЛОРАД										

				МИХАЈЛОВИЋ"										
	180 1			ПРОГРАМ 12: ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА										
	180 1- 000 1			Функционисање установа примарне здравствене заштите										
		721		<i>Опште медицинске услуге</i>										
			464	Дотације здравственим организацијама	##### ##	##### #	64,31							#####
				Функција 721:	##### ##	##### #	64,31			0				#####
				Свега за програмску активност 1801-0001:	##### ##	##### #	64,31	0		0				#####
				Свега за програм 12:	##### ##	##### #	64,31			0				#####
3.1.				КУЛТУРА										
				ДОМ КУЛТУРЕ РАЖАЊ										
	120 1			ПРОГРАМ 13: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ										
	120 1- 000 1			Функционисање локалних установа културе										
		820		<i>Услуге културе</i>										
			411	Плате, додаци и накнаде запослених	##### ##	997.90 3	43,58							997.903
			412	Социјални допр. на терет послодавца	409.0 00	171.14 0	41,84							171.140
			414	Социјална давања запосленима	0									0
			415	Накнаде за запослене	50.00 0	0	0,00							0

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

			421	Стални трошкови	890.0 00	358.20 3	40,25	2.000	984	49,20			359.187	
			422	Трошкови путовања	20.00 0		0,00						0	
			423	Услуге по уговору	##### ##	##### #	74,43	10.000		0,00			#####	
			424	Специјализоване услуге	0					180.000	0	0,00	0	
			425	Текуће поправке и одржавање	650.0 00	49.632	7,64						49.632	
			426	Материјал	170.0 00	65.156	38,33	5.000					65.156	
			465	Остале дотације и трансфери	240.0 00	62.894	26,21						62.894	
			482	Порези, обавезне таксе и казне	16.00 0		0,00						0	
			511	Зграде и грађевински објекти	0								0	
			512	Машине и опрема	##### ##	##### #	85,15						#####	
			515	Нематеријална имовина	200.0 00	63.749	31,87						63.749	
				Функција 820:	##### ##	##### #	57,70	17.000	984		180.000	0	0,00	0
				Свега за програмску активност 1201-0001:	##### ##	##### #	57,70	17.000	984	5,79	180.000	0	0,00	#####
				Свега за програм 13:	##### ##	##### #	57,70	17.000	984	5,79	180.000	0	0,00	#####
				Свега за Главу 3.1:	##### ##	##### #	57,70	17.000	984	5,79	180.000	0	0,00	#####
3.2.				ДРУШТВЕНА БРИГА О ДЕЦИ										
				П.У. "ЛЕПТИРИЋИ" РАЖАЊ										
	200	1		ПРОГРАМ 8: ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ										

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

	200 1- 000 1			Функционисање предшколских установа									
		911		<i>Предшколско образовање</i>									
			411	Плате, додаци и накнаде запослених	##### ##	##### #	62,54						#####
			412	Социјалн допр. на терет послодавца	##### ##	##### #	67,05						#####
			414	Социјална давања запосленима	50.00 0	50.000	#####			0			50.000
			415	Накнаде за запослене	##### ##	796.24 5	72,39						796.245
			416	Награде, бонуси и ост .пос.расходи	550.0 00	398.51 3	72,46						398.513
			421	Стални трошкови	##### ##	937.92 2	58,26	5.000		200.000		0,00	937.922
			422	Трошкови путовања	20.00 0	9.600	48,00			100.000	71.90 0	71,90	81.500
			423	Услуге по уговору	660.0 00	353.60 7	53,58			600.000	50.49 6	8,42	404.103
			424	Специјализоване услуге	250.0 00	97.670	39,07			50.000		0,00	97.670
			425	Текуће поправке и одржавање	500.0 00	228.74 0	45,75			0			228.740
			426	Материјал	##### ##	##### #	51,93			400.000		0,00	#####
			465	Остале дотације и трансфери	##### ##	809.72 8	72,62						809.728
			482	Порези, обавезне таксе и казне	40.00 0	1.140	2,85	0					1.140
			511	Зграде и грађевински објекти	50.00 0	0	0,00						0
			512	Машине и опрема	250.0 00	144.38 0	57,75						144.380
				Функција 911:	##### ##	##### #	61,76	5.000		0,00	#####	0,00	#####

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

					Свега за програмску активност 2001-0001:	##### ##	##### #	61,76	5.000	0	0,00	#####	#### #	9,07	#####
					Свега за програм 8:	##### ##	##### #	61,76	5.000	0	0,00	#####	#### #	9,07	#####
					Свега за Главу 3.2:	##### ##	##### #	61,76	5.000	0	0,00	#####	#### #	9,07	#####
3.3.					МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ										
	060 2				ПРОГРАМ 15: ЛОКАЛНА САМОУПРАВА										
	060 2- 000 2				Функционисање месних заједница										
			160		<i>Опште јавне услуге неклаиф. на другом месту</i>										
				421	Стални трошкови	750.0 00	275.78 6	36,77							275.786
				423	Услуге по уговору	300.0 00	15.189	5,06							15.189
				424	Специјализоване услуге	200.0 00		0,00							0
				425	Текуће поправке и одржавање	##### ##	24.730	0,41							24.730
				426	Материјал	200.0 00	72.790	36,40							72.790
				512	Машине и опрема	300.0 00		0,00							0
					Функција 160:	##### ##	388.49 5	4,96	0			0			388.495
					Свега за програмску активност 0602-0002:	##### ##	388.49 5	4,96	0			0			388.495
					Свега за програм 15:	##### ##	388.49 5	4,96	0			0	0		388.495
					Свега за Главу 3.3:	##### ##	388.49 5	4,96	0			0	0		388.495

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

0101		Програм 5. Развој пољопривреде	6.300.000	379.000	6,0%	0			379.000	
	0101-0001	подршка за спровођење пољопривредне политике у локалној заједници	6.300.000	379.000	6,0%	0			379.000	Начелник општинске управе Ражањ
0401		Програм 6. Заштита животне средине	2.885.000	558.337	19,4%	2.425.000	0	0,0%	558.337	
	0401-0001	Управљање заштитом животне средине и природних вредности	1.785.000	118.590	6,6%	575.000	0		118.590	Фонд за ЗЖС-Комисија за ЗЖС
	0401-0003	Заштита природе	800.000	439.747	55,0%	1.400.000	0	0,0%	439.747	ОУ општине Ражањ-Начелник
	0401-0004	Управљање отпадним водама	0	0	#DIV/0!	450.000	0	0,0%	0	ОУ општине Ражањ-Начелник
	0401-0005	Управљање комуналним отпадом	300.000	0	0,0%	0	0		0	
0701		Програм 7. Орган.саобраћаја и саобраћајна инфрастр.	34.800.000	28.370.196	81,5%	9.000.000	406.093	4,5%	28.776.289	
	0701-0002	Одржавање саобраћајне инфраструктуре	34.800.000	28.370.196	81,5%	9.000.000	406.093		28.776.289	Начелник општинске управе Ражањ
	0701-П1	Изградња пропуста на Ражањској реци према Варници	0		#DIV/0!	0	0	#DIV/0!	0	Начелник општинске управе Ражањ
	0701-П2	Изградња моста на Пардичкој реци			#DIV/0!	0	0	#DIV/0!	0	Начелник општинске управе Ражањ
2001		Програм 8. Предшколско васпитање	36.639.000	19.826.329	54,1%	3.105.000	256.396	8,3%	20.082.725	
	2001-0001	Функционисање предшколских установа	27.879.000	17.219.369	61,8%	1.355.000	122.396	9,0%	17.341.765	Дечији вртић "Лептирић"-директор
	2001-П1	суфинансирање мера популационе политике	8.760.000	2.606.960	29,8%	1.750.000	134.000	7,7%	10.510.000	
2002		Програм 9. Основно образовање	39.185.000	17.058.804	43,5%	0			17.058.804	
	2002-0001	Функционисање основних школа	39.185.000	17.058.804	43,5%	0			17.058.804	Директори основних школа
0901		Програм 11. Социјална и деџа заштита	17.127.000	8.641.282	50,5%	7.755.000	7.042.051	90,8%	15.683.333	
	0901-0001	Социјалне помоћи	9.340.000	5.842.631	62,6%	0			5.842.631	Центар за соц.рад-директор
	0901-0005	Активности Црвеног крста	970.000	546.398	56,3%	0			546.398	председник Црвеног крста Ражањ
	0901-0006	Подршка деци и породица са децом	2.200.000	1.359.250	61,8%	0			1.359.250	Начелник општинске управе Ражањ
	0901-0007	Подршка старим лицима и/или особама са инвалидитетом	4.300.000	756.409	17,6%	1.400.000	988.167		1.744.576	Начелник општинске управе Ражањ
	0901-П1	Унапређење социјалне	0	0	#DIV/0!	6.355.000	6.053.884	95,3%	6.053.884	Пројектни тим за

Службени лист општине Ражањ Број 21 01.11.2019.г.

		заштите у општини Ражањ								реализацију пројекта
	0901-П2	Подршка развоју инов.приступа за соц.укључивање-Јаке жене	317.000	136.594	43,1%			#DIV/0!	317.000	
1801		Програм 12. Примарна здравствена заштита	12.865.000	8.273.839	64,3%	0			8.273.839	
	1801-0001	Функционисање установа примарне здравствене заштите	12.865.000	8.273.839	64,3%	0			8.273.839	Дом здравља Ражањ-директор
1201		Програм 13. Развој културе	12.898.000	8.511.126	66,0%	197.000	984	0,5%	8.512.110	
	1201-0001	Функционисање локалних установа културе	9.398.000	5.422.996	57,7%	197.000	984	0,5%	5.423.980	Дом културе Ражањ-директор
	1201-0003	Унапређење система очувања и предствљања културно-историјског наслеђа	3.500.000	3.088.130	88,2%	0	0	#DIV/0!	3.088.130	Начелник општинске управе Ражањ
1301		Програм 14. Развој спорта и омладине	6.435.000	5.702.386	88,6%	0		#DIV/0!	5.702.386	
	1301-0001	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима	6.000.000	5.470.720	91,2%	0			5.470.720	Спортски савез
	1301-0005	Спровођење омладинске политике-КЗМ	435.000	231.666	53,3%	0			231.666	канцеларија за младе општине Ражањ
0602		Програм 15. Локална самоуправа	79.861.000	42.616.411	53,4%	4.320.000	2.347.999	54,4%	44.964.410	
	0602-0001	Функционисање локалне самоуправе и градских општина	69.475.000	42.227.916	60,8%	4.320.000	2.347.999	54,4%	44.575.915	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0002	Функционисање месних заједница	7.840.000	388.495	5,0%	0			388.495	Начелник општинске управе Ражањ
	0602-0009	Текућа буџетска резерва	1.546.000	0	0,0%					
	0602-0010	Стална буџетска резерва	1.000.000	0	0,0%					
2101		Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	9.794.000	5.790.379	59,1%				5.790.379	
	2101-0001	Функционисање скупштине	4.806.000	2.914.280	60,6%	0			2.914.280	
	2101-0002	Функционисање извршних органа	4.988.000	2.876.099	57,7%	0			2.876.099	
		УКУПНИ ПРОГРАМСКИ ЈАВНИ РАСХОДИ	282.564.000	159.636.547	56,5%	90.527.000	25.419.576	28,1%	185.056.123	
			282.564.000			90.527.000				

На основу члана 76. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ , број 54/09. 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 63/13-испр. 108/13, 142/14, 68/15-др.закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18 и 31/19), члана 32. став 1. тачка 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ , број 129/07, 83/14- др.закон, 101/16- др.закон и 47/18) и члана 40. став 1. тачка 2. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19),
Скупштина општине Ражањ, дана 31. октобра 2019. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. УСВАЈА СЕ Извештај о извршењу Одлуке о буџету општине Ражањ за 2019. годину, извештајни период јануар-септембар.

2. Решење доставити: Одељењу за привреду и финансије, Одсеку за буџет и архиви СО-е Ражањ и објавити у „Службеном листу општине Ражањ“.

Број 110-199/19-11
У Ражњу, 31. октобра 2019. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник

Миодраг Рајковић,с.р.

Основ израде Извештаја о раду Општинског већа општине Ражањ за период јул - септембар 2019.г. је у члану 75. Статута општине Ражањ („Сл. лист општине Ражањ“, 1/19) односно, члан 48. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, број („129/07, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018).

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ОПШТИНСКОГ ВЕЋА ОПШТИНЕ РАЖАЊ
ЗА ПЕРИОД ЈУЛ - СЕПТЕМБАР 2019.Г.**

У складу са надлежностима Општинског већа прописаних Законом, односно Статутом општине Ражањ, које су:

- 1) предлаже Статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси Скупштина;
- 2) непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине општине;
- 3) доноси одлуку о привременом финансирању у случају да Скупштина општине не донесе буџет пре почетка фискалне године;
- 4) врши надзор над радом Општинске управе, поништава или укида акте Општинске управе који нису у сагласности са законом, статутом и другим општим актом или одлуком које доноси Скупштина општине;
- 5) решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација у управним стварима из надлежности Општине;
- 6) прописује посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика из изворне надлежности Општине, као и посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора из изворне надлежности Општине;
- 7) прати реализацију програма пословања и врши координацију рада јавних предузећа чији је оснивач Општина;
- 8) подноси тромесечни извештај о раду јавних предузећа Скупштини општине, ради даљег извештавања у складу са законом којим се уређује правни положај јавних предузећа;
- 9) предлаже акта које доноси Скупштина општине ради заштите општег интереса у јавном предузећу и друштву капитала чији је оснивач Општина;
- 10) одлучује решењем о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве;
- 11) стара се о извршавању поверених надлежности из оквира права и дужности Републике;
- 12) поставља и разрешава начелника Општинске управе;
- 13) доноси План одбране Општине који је саставни део Плана одбране Републике Србије, усклађује припреме за одбрану правних лица у делатностима из

- надлежности Општине са Планом одбране Републике Србије, доноси одлуку о организовању и функционисању цивилне заштите и јединица опште намене;
- 14) доноси Процену угрожености и План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама и План заштите од удеса;
 - 15) образује жалбену комисију;
 - 16) образује стручна саветодавна радна тела за поједине послове из своје надлежности;
 - 17) информише јавност о свом раду;
 - 18) доноси пословник о раду на предлог председника Општине;
 - 19) врши и друге послове, у складу са законом.

Од 01.07. -30.09. 2019. године одржане су 4 седница Општинског већа општине Ражањ са око 37 тачака дневног реда. Решено је око 33 предмета, и донето преко 30 аката. Кроз сва донета акта Општинског већа (решења, одлуке, закључци и други акти) дата је подршка свим сегментима од јавног интереса и грађанима општине Ражањ.

Утврђена су и предложена Скупштини општине Ражањ на усвајање следећа акта:

1. Извештај о извршењу Одлуке о буџету за период јануар – јун 2019. године;
2. Одлука о измени и допуни Одлуке о буџету општине Ражањ за 2019. годину;
3. Одлука о образовању, саставу и начину рада Општинског штаба за ванредне ситуације за територију општине Ражањ;
4. Одлука о давању сагласности за покретање отвореног поступка јавне набавке у циљу закључења оквирног споразума са једним понуђачем на период од две године;
5. Одлука о организацији Општинске управе општине Ражањ;
6. Одлука о допуни одлуке о радноправном статусу и коефицијентима и исплату плата изабраних и постављених лица;
7. Одлука о измени и допуни одлуке о боравишној такси;
8. Одлука о отуђењу пословног простора из јавне својине општине Ражањ;
9. Одлука о прихватању преноса права јавне својине на непокретностима без накнаде од Републике Србије;
10. Одлука о измени и допуни одлуке о категоризацији, управљању, одржавању и заштити општинских путева и улица на територији општине Ражањ;
11. Одлука о измени и допуни одлуке о држању и заштити домаћих животиња на територији општине Ражањ;
12. Одлука о измени и допуни одлуке о јавном осветљењу;
13. Одлука о измени и допуни одлуке о финансијској подршци породици са децом на територији општине Ражањ;
14. Одлука о измени и допуни Одлуке о ауто такси превозу путника на територији општине Ражањ;
15. Решење о постављењу заменика секретара Скупштине општине Ражањ;
16. Одлука о поверавању послова правне заштите имовинских права и интереса општине Ражањ;
17. Одлука о разрешењу чланова Савета за безбедност општине Ражањ;
18. Одлука о оснивању Савета за безбедност општине Ражањ;

19. Извештај о раду Општинског већа општине Ражањ за период април – јун 2019. г.;
20. Решење о разрешењу председника, заменика председника и секретара Општинске изборне комисије;
21. Решење о именовану председника, заменика председника и секретара Општинске изборне комисије;
22. Решење о престанку функције вршиоца дужности директора Дома културе Ражањ;
23. Решење о именовану вршиоца дужности директора Дома културе Ражањ;
24. Решење о разрешењу вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Ражањ;
25. Решење о именовану вршиоца дужности директора Туристичке организације општине Ражањ;

Из надлежности Општинског већа донета су следећа акта:

1. Предлог ЈП „Комуналац“ Ражањ за ограничење потрошње воде на основу Одлуке о водоводу;
2. Закључак о давању сагласности на нацрт Уговора о деоби непокретности – земљишта ради развргнућа сувласничке заједнице између Општине Ражањ, Трг Светог Саве 33, Ражањ и Јоцић Војкана из Ражања;
3. Одлука о организацији и функционисању цивилне заштите на територији општине Ражањ;
4. Одлука о образовању јединица цивилне заштите опште намене;
5. Решење о измени решења о образовању Комисије за утврђивање основа и висине накнаде штете настале услед уједа паса луталица и штете настале услед напада паса луталица и покоља домаћих животиња;
6. Правилник о утврђивању економске цене услуге социјалне заштите;
7. Правилник о условима обезбеђивања и пружања услуге лични пратилац детета;
8. Решење о критеријумима за учешће у цени услуге социјалне заштите лични пратилац;

Општинско веће општине Ражањ као другостепени орган није разматрало ни једну жалбу.

Решен је 1 захтев Месне заједнице за пренос средстава.

У оквиру својих надлежности Општинско веће је у периоду од 01.07. – 30.09.2019. години у вршењу надзора над радом Општинске управе предузимало активности у циљу координације рада организационих јединица Општинске управе у сарадњи са Начелником.

Рад Општинског већа одвијао се на седницама у оквиру надлежности. Чланови Општинског већа нису задужени по областима у циљу контроле и праћења активности.

Општинско веће имало је одређену сарадњу са осталим органима, односно установама и јавним предузећима, као и другим субјектима у Општини.

Општинско веће општине Ражањ
Председник
Добрица Стојковић с.р.

На основу члана 76. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ , број 54/09. 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 63/13-испр. 108/13, 142/14, 68/15-др.закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18 и 31/19), члана 32. став 1. тачка 2. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ , број 129/07, 83/14- др.закон, 101/16- др.закон и 47/18) и члана 40. став 1. тачка 2. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19),
Скупштина општине Ражањ, дана 31. октобра 2019. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. УСВАЈА СЕ Извештај о раду општинског већа општине Ражањ за период јул-септембар 2019. године.
2. Решење доставити: Општинском већу општине Ражањ и архиви СО-е Ражањ и објавити у „Службеном листу општине Ражањ“.

Број 110-192/19-11
У Ражњу, 31. октобра 2019. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Председник

Миодраг Рајковић, с.р.

На основу члана 13. Став 4 Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник Републике Србије" број (10/13, 142/14, 103/15 и 101/2016), на основу члана 32 став 1 тачка 4 Закона о локалној самоуправи (Службени гласник РС" број 129/07,83/14-др.закон и 101/16-др закон) и члана 39 став 1 тачка 5 Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ број 9/08, 3/11, 8/12, 4/14 и 6/16) доноси се

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ
И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ПРОГРАМ МЕРА ПОДРШКЕ ЗА
СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ
РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2019. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Општина Ражањ има јако повољан географски положај тиме што се налази на раскршћу Балканске и Карпатске Србије и Великог и Јужног Поморавља (планина Буковик изнад седишта општине представља чвориште). Окружена је општинама: Крушевац, Ћићевац, Алексинац, Соко Бања, Бољевац и Параћин са којима је, релативно добро, повезују три регионална путна правца. Њеном територијом пролази најзначајнија републичка друмска саобраћајница Коридор 10, аутопут Београд – Ниш. Варошица Ражањ се налази на 55 km од Ниша према Београду, на надморској висини од 264 m. Општина захвата површину од 289 km². Железничке станице Браљина и Ђунис на прузи Београд – Ниш, налазе се западно од Ражања, удаљене 10-так километара. Рељеф је заталасан, из долине Јужне Мораве прелази у подгорине Кучајских планина, Ртња, Озрена, Буковика са највишом тачком општине (Рожањ 893 m) и превојем Мечка. Претежни део територије има равничарски карактер. Демографска кретања општине Ражањ карактерише константна, релативно интензивна миграција и погоршање виталних карактеристика становништва. У погледу распрострањености и броја становника припада групи мањих општина у Србији. На површини од 289 km² у 23 насељена места живи 9.150 становника (по попису из 2011. године) или 32 становника на 1 km². По густини насељености Општина знатно заостаје у односу на регионални и републички просек.

Природни услови и животна средина: Од расположивих природних ресурса највећи развојни значај има пољопривредно земљиште, шуме и неметаличне сировине. Пољопривредно земљиште представља 17.356,8 ha (60.1%) од укупне површине територије општине Ражањ. Најзначајнија земљишта су гајњаче и алувијална земљишта у долини Ражањске реке и Јужне Мораве. То су висококвалитетна земљишта која представљају базу пољопривредне производње. Осим коришћења у пољопривредној производњи, алувијална земљишта су од великог значаја за саобраћај и водопривредну

инфраструктуру. Травне површине обухватају 21% пољопривредних површина што је добра подлога за развој сточарства. У наредном периоду треба тежити повећању сточног фонда и побољшању његовог квалитета. У досадашњем периоду овај примарни ресурс није у задовољавајућем степену валоризован. Доминантан уситњени индивидуални сектор није у довољној мери био тржишно оријентисан. На основу документације Завода за заштиту природе Србије, као и увидом у Централни регистар заштићених природних добара, констатовано је да се на територији која је обухваћена границама Просторног плана општине Ражањ не постоје заштићена природна добра, осим предела изузетних одлика Мојсињске планине и Сталаћка клисура Јужне Мораве који се веома малим делом простиру и на територији општине Ражањ. У поступку доношења Акта о заштити налази се Стабло Храста лужњака у селу Шетка. Такође, постоје станишта дивљих биљних и животињских врста, које штити Бернска конвенција. Имајући у виду повољне природне услове, заступљеност животињских врста је веома изражена и разноврсна. Према подацима из ловних основа, на територији Општине могу се наћи следеће дивље животињске врсте са режимима заштите: о Ловостајем заштићене врсте дивљачи: Срна, дивља свиња, зец, веверица, сиви пух, јазавац, куна златица, куна белица, ондатаеа, дивљи голуб (гривнаш), грлица, гугутка, фазан, пољска јаребица, јаребица камењарка, препелица, дивља гуска (глоговњача и лисаста), дивља патка (глувара, кржуља, крца – пупчаница, звиждара, ћубаста, риђоглава, ледењарка, превез, чегртуша, кашикара, мраморка, црнка и њорка), сива чапља, барски петлови, барска кока, креја, јастреб кокошар, гачац, ронци (велики, средњи, мали), вранци и гњурци (ћубасти и мали), ноћни потрк, шумска шљука, шљуке жалари и друге повремено. о Трајно заштићене врсте дивљачи: Видра, шарени твор, хермелин, ласица, сове, соколови, орлови, јастребови (осим јастреба кокошара), ронци, црна и бела рода, чапља осим сиве чапље), еје луње, шљуке, сабљарке, кукавице, златовране, водомари, пупавци, дивље гуске (осим глоговњаче и лисасте), шљуке (осим шумске шљуке), детлићи, птице певачице (осим сиве вране, свраке, креје и гачца) и друге повремено. Од трајно заштићених врста птица могу се пронаћи: сове, соколови, орлови, јастребови и црна рода, бела рода, чапље, шљука, сабљарка, кукавица, златоврана, водомара, пупавац, дивље гуске, шљуке, детлићи, птице певачице, свраке, креје и гачца. Општи еколошки услови станишта, првенствено физико-хемијски квалитет воде и прехрамбена основа, утичу на ихтиофауну. Јужна Морава је река на коју је наслоњено неколико великих индустријских градова, те је реципијент непречишћених отпадних вода, како комуналних тако и индустријских. Ихтиофауна Јужне Мораве обухвата: смуђ, буцов, деверика, кленка, кркуша, шаран, сом, караш, шкобаљ, шљивар и др. У водотоку Јовановачке реке има речног рака, кленка и кркуше. Када су у питању биљне врсте, најпре врсте дрвећа, према подацима Шумске управе Ражањ, најзаступљенија је буква, нешто мање цер и сладун, а присутни су и китњак, граб, багрем и четинари. Мере неге и заштите шума спроводе се према Шумско привредним основама које се доносе на период од 10 година. Најчешће мере су: садња, пошумљавање, попуњавање, санитарна сеча, прореди, кресање и резање грана и заштита од штеточина и гљивичних болести и заштита од пожара. Заштита од обољења врши се аеротретирањем и ручно. Пошумљавање се врши садним материјалом који се добија из ШГ "Расина" из Крушевца. Подаци о нижим спратовима шумских екосистема показују следеће: од жбунастих врста на подручју општине Ражањ могу се наћи: леска, мечја леска, црни глог, дрен, свиб, јоргован, срна удица, чибиковина, орлови нокти,

павит, зова, хајдучка опута. У приземној флори заступљене су: купине, папрат, лазаркиња, љубичица, млечика, јагоде, зова и разне траве као што су: аптовина, бршљан бујад, јаглика, јажевица, кантарион, раставић, коприва, љутић. Шуме и шумско земљиште чине 34% укупне територије општине Ражањ. У структури шума највећи део чине састојине лишћара и то: храст китњак, бели граб и буква а присутни су у знатном обиму цер, бели и црни јасен, липа, јова, бела врба, ива и багрем. Од најзаступљенијих четинара су јела, смрча и бор. Значај овог ресурса увећан је богатством пратећих шумских плодова: вргањ, лисичарка, шипурак, купина, лековито биље, као и разноврсном и бројном дивљачи. У непосредној близини општинског центра постоји налазиште бентонитске глине за израду опекарских производа које је годинама било у експлоатацији. На територији општине нису вршена детаљна истраживања минералних сировина са аспекта билансирања резерви али су делимичним истражним радовима идентификоване следеће минералне сировине: кварцни песак у пределу Послонских планина, графит у пределу Горунов поток, према селу Витошевцу и руде антимона и бакра у пределу Крћеве реке.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Демографска кретања општине Ражањ карактерише константна, релативно интензивна миграција и погоршање виталних карактеристика становништва. У погледу распрострањености и броја становника припада групи мањих општина у Србији. На површини од 289 km² живи 9.150 становника (према попису из 2011. године) или 32 становника на 1 km². Према попису из 2002. године на територији општине Ражањ живело је 11.369 становника или 39 становника на 1 km². По густини насељености Општина знатно заостаје у односу на регионални и републички просек. Структуру становништва према старости чини: 0-4 год. - 299 становника (3,2% укупног становништва), 5-9 год. - 366 становника (4,0% укупног становништва), 10-14 год. - 409 становника (4,4% укупног становништва), 15-19 год. - 450 становника (4,9% укупног становништва), 20-24 год. - 381 становник (4,1% укупног становништва), 25-29 год. - 418 становника (4,5% укупног становништва), 30-34 год. - 442 становника (4,8% укупног становништва), 35-39 год. - 524 становника (5,7% укупног становништва), 40-44 год. - 491 становник (5,3% укупног становништва), 45-49 год. - 470 становника (5,1% укупног становништва), 50-54 год. - 585 становника (6,3% укупног становништва), 55-59 год. - 869 становника (9,4% укупног становништва), 60-64 год. - 862 становника (9,4% укупног становништва), 65-69 год. - 619 становника (6,7% укупног становништва), 70-74 год. - 640 становника (6,9% укупног становништва), 75-79 год. - 672 становника (7,3% укупног становништва), 80-84 год. - 441 становник (4,8% укупног становништва), 85 и више год. - 212 становника (2,3% укупног становништва). Просечна старост становника општине Ражањ је 48,5 година. Највећи удео становништва је од 55-65 година старости. На територији општине Ражањ према Попису становништва из 2011. године живи 2.358 становника са завршеном средњом школом, 208 становника са завршеном вишом школом и 175 становника са завршеном високом школом

Диверзификација руралне економије: Према подацима Републичког завода за

статистику од 742 запослених на територији општине Ражањ у привредним друштвима, предузећима, установама, задругама и другим организацијама запослено је 475 радника, а приватних предузетника и запослених код њих је 267.

Рурална инфраструктура: Кроз општину Ражањ пролази најзначајнија друмска комуникација на подручју Републике, међународни пут високог ранга Е-75 (Будимпешта - Београд - Ниш - Скопље), Коридор 10. Укључујући и ауто пут, укупна дужина путева је 116 km од чега Општина располаже са око 100 km путева са савременим коловозом. Веза општине Ражањ са непосредним окружењем остварује се и преко 38 km регионалних путева: Р-121а (Е-75, Подгорац - Јошаница веза са Р-121 и Соко Бањом), Р-214 (стара путна комуникација Београд - Ниш, паралелно са Е-75 повезује Ражањ, Алексинац и Ниш) и Р-221 (веза са Р-214 Ђунис - Прокупље), а од тога под савременим коловозом 29 km. На територији општине Ражањ постоје локални путеви у укупној дужини од 77,76 km од тога 70,80 km је под савременим коловозом и 6,96 km са земљаним коловозом. Савремени коловозни застор на локалном путу заступљен је са 91,05% од укупне површине, али је исти изузетно оштећен што заступљеност знатно умањује. Становницима општине Ражањ доступан је и железнички саобраћај. Веза између железничког и друског транспорта на подручју Општине остварује се преко железничке станице у Браљини, која је од насеља Ражањ удаљена око 15 km. Југозападну границу Општине тангира једноколосечна железничка пруга која се простире у дужини око 6 km, са железничком станицом у селу Браљина, стајалиштем у селу Церово са дужином пруге око 3 km. Железнички саобраћај на подручју Општине, представља међународна магистрална пруга Београд - Младеновац - Ниш - Прешево - државна граница, као део коридора 10. Јавни градски водовод којим газдује ЈКП "Комуналац" из Ражња снабдева водом Ражањ, Шетку, Варош и Чубуру. У односу на укупан број домаћинстава у општини то износи приближно 25%. Процент прикључења варира од места до места, па је тако највећи у Ражњу и Шетки где износи и преко 90% од насељених домаћинстава, затим у Вароши где је негде око 70% домаћинстава и најмањи у Чубури, која је прикључена на водовод тек у 2010. години и где је процес прикључивања у току и где се проценат прикључења предвиђа око 95% од насељених домаћинстава. У осталим месним заједницама домаћинства се снабдевају или преко заједничких водовода у сарадњи са два или више домаћинстава или индивидуално преко копаних бунара и хидрофора. Највећи број домаћинстава се водом снабдева преко заједничких сеоских водовода, а веома мали број је домаћинстава која немају воду у кући, мада су забележени и такви случајеви. Примарна и секундарна канлизациона мрежа постоји само у Ражњу. Примарном мрежом је покривено преко 95% територије насеља, а на мрежу је прикључено око 90% насељених домаћинстава. ЈКП „Комуналац“ је одговорно за рад и одржавање водовода, канализационог система и комуналних објеката у Општини. Оснивач ЈКП „Комуналац“ је Општина и има 17 запослених. Град Ражањ и сеоска насеља Варош и Шетка се снабдевају пијаћом водом са главног изворишта из алувијала Јовановачке реке у Новом Брачину системом бунара капацитета 15 l/s. Дужина водоводне мреже износи 18 km. Укупна дужина главних довода износи 12,5 km. Главно извориште се састоји од једног цевасто бушеног бунара, изграђеног 1979. године, дубине 10 m, и два копана бунара, изграђених 1994. године, дубине 5-6 m, капацитета једног бунара 5 l/s. Удаљеност главног изворишта од града је 10 km. Из бунара се црпи 15 l/s воде помоћу пумпи. Пумпама из бунара вода се

потискује у резервоар од 60 m³ у селу Шетка, а одатле новом пумпом за насеља Варош, Шетка и Чубура кроз цевовод од пластичних цеви О 200 до резервоара од 120 m³ из кога се вода гравитацијом дели овим насељима. Покривеност града и села Варош и Шетка водоводном мрежом је 98%. Од укупног броја становника на територији Општине (9.150) са градског водовода снабдева се 2.310 становника или 25,24%. Од укупног броја домаћинстава (3.614) на територији Општине градским водоводом 54,06% (1.954) домаћинстава се снабдева водом за пиће, остатак домаћинстава снабдева се пијаћом водом са 23 водовода у власништву Месних заједница-групе грађана, групе од 2 и више домаћинстава или индивидуално из сопствених бунара. Процењена норма потрошње воде је 250 l/ст/дан. Садашње потребе града за пијаћом водом износе 2,5-3 l/s. Укупна годишња потрошња воде износи око 70.000 m³. Издашност ових бунара временом опада, а резервоари немају одговарајућу запремину да изравнају неравномерности између дотицаја и потрошње пијаће воде. Квалитет воде одговара Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће. Пречишћавање воде се врши хлорисањем и оно је аутоматизовано. Градски водовод (Ражањ, Варош, Чубура и Шетка) се напаја водом преко застареле водоводне мреже из 1978. године и још старије секундарне мреже из 1928. године, због чега је одржавање скупо и неефикасно. Честе су хаварије на примарној, дотрајалој мрежи. Потребно је извршити реконструкцију примарне мреже. Разделна мрежа у насељу Ражањ састоји се од цеви пречника О 60, О 80, О 100 и О 200, укупне дужине 21 km на коју су прикључене зграде као и две јавне чесме. У току 1992. године замењена је секундарна мрежа у селу Шетка око 250 m, у правцу од црпне станице према селу Шетка цевима О 110 од полиетилена, где је дошло до знатног смањења растурања пијаће воде. ЈКП „Комуналац“ је у току 2012. године испоручило 77.496 m³ воде физичким и правним лицима. Испоручена вода је контролисана од стране Завода за заштиту здравља Крушевац и по налогу санитарне инспекције од стране Института за заштиту здравља Ниш. Одрађено је 40 хемијско-бактериолошких анализа воде од којих 1/3 са изворишта и 2/3 из мреже. Све анализе су испуниле критеријуме хигијенске исправности воде. Сеоски водоводи се напајају водом углавном преко каптираних извора са изворишта из непосредне околине који су у власништву Месних заједница-групе грађана. Приватни сеоски водоводи постоје у Скорици, Смиловцу, Мађеру, Црном Калу, Церову и Новом Брачину. Оваквим начином водоснабдевања обухваћено је око 2.000 становника. У осталим насељима снабдевање пијаћом водом се врши удруживањем 2 или више домаћинстава или индивидуално из сопствених бунара. У 8 насељених места постоје јавне чесме и то у: Ражњу - 4, Послону - 1, Скорици - 1, Подгорцу - 1, Витошевцу - 1, Новом Брачину - 1 и Старом Брачину - 1. Градски водовод је у власништву ЈКП „Комуналац“ а остали водоводи на територији Општине су у власништву Месних заједница и групе грађана и постоје у 15 од 23 Месних заједница, а остала насеља се снабдевају пијаћом водом из бунара. У даљем тексту овог прегледа дате су одређене карактеристике снабдевања грађана водом по Месним заједницама - насељима. Дистрибуција „Крушевац“, пословница Ражањ покрива територију Општине, сем насеља Прасковче које је у надлежности Електродистрибуције Алексинац. Укупно има 3.988 купаца (домаћинстава) и 379 купаца из категорије вирмански купци. Конзум општине Ражањ напаја се из трафо станице 35/10 КВ Ражањ, снаге 2Х8МВА. За сада је уграђен један трансформатор али постоји могућност уградње још једног трансформатора. Тренутна искоришћеност и оптерећење не прелази 40% тако да тренутни инсталисани капацитет задовољава

потребе купаца за дужи период. Напајање Општине, односно трафо станице 35/10КВ се врши преко далековода Лучина - Ражањ, изграђеног пре десетак година. Постоји могућност резервног напајања далеководом 35КВ Појате - Ражањ али из правца Параћина није могуће напајати већа оптерећења од постојећег, док се из правца Сталаћа може покрити и повећано оптерећење. Ово резервно напајање обезбеђује бољу погонску стабилност јер се у случају кварова обезбеђује напајање купаца из другог извора, уз краткотрајни прекид. Како постојећи капацитети перспективно за десетак година задовољавају постојећи обим потрошње и процењена повећања, то се планом развоја до 2024. године не предвиђа изградња нових енергетских капацитета сем одржавања постојећих. На територији Општине, од 23 насељена места, телефонску мрежу поседује 15 насеља са 2.985 претплатника. У општини Ражањ постоје 3 поште: Ражањ - 37215, Витошевац - 37213 и Нови Брачин - 37216, као и шалтерска пошта у Скорици и Смиловцу. На територији општине Ражањ простира се сигнал 3 мобилна оператера (Телеком Србија са мрежама 064 и 065, Теленор са мрежама 062 и 063 и ВИП Мобил са мрежама 060 и 061). На подручју општине Ражањ организовано издвајање и сакупљање секундарних сировина врши се у свим насењеним местима и то ПЕТ амбалаже и картонске амбалаже. На подручју Општине нема регистрованих предузећа која се баве организованим сакупљањем и откупом секундарних сировина. На територији општине Ражањ не постоје друге опције третмана генерисаног отпада осим одлагања.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Од расположивих природних ресурса, највећи развојни значај има пољопривредни земљиште. Проблем земљишта као биолошког и природног услова обично се своди на проблем плодности, под којим се подразумевају не само физичко-хемијске особине земљишта, већ и сви остали услови неопходни за организовано гајење биљака и стоке (као положај земљишта по конфигурацији и рељефу, према тржишту, трошковима производње). Територија Општине Ражањ је делом равничарског, а делом брдско-планинског карактера. Однос између равничарског и брдско-планинског дела територије је 58:42%. На подручју Општине Ражањ најзначајнија земљишта су гајњача, смоница и лувијална земљишта у долини Ражањске реке и Јужне Мораве. То су високо квалитетна земљишта која представљају базу пољопривредне производње. Велики економски проблем је проблем уситњености и разбацаности парцела. Деобом се парцеле уситњавају тако да њихова величина све више опада. О комасацијикаомери укрупњавања земљишних поседа је пре десетак година било речи али је то питање остало нерешено до данас. Пољопривредно земљиште чини 60,1% укупне територије општине. Од укупне пољопривредне површине општине 45,15% су обрадиве површине, од чега су: њиве 39,56%, вртови 0,08%, воћњаци 2,26%, виногради 1,45%. ливаде 1,80%, пашњаци заузимају 9,19% земљишта, а остало земљиште (шуме, трстици, мочваре и др.) 45,66%. Просечна величина газдинства је око 3,89ха, подељено у више парцела. Просечна величина парцела је 0,27ха. По структури власништва 96,60% земљишта је у приватном власништву, 2,85% је у државној својини, 0,02% је у друштвеној својини, 0,53% земљишта чине други облици својине. Овај примарни привредни ресурс није у задовољавајућем степену валоризован. Доминантан уситњен, индивидуални сектор није у довољној мери био тржишно оријентисан.

Ефикасност коришћења пољопривредних ресурса у наредном периоду зависиће од програмске и организационе спремности произвођача у сектору агара и успешности реализације подстицајних мера Републике усмерених ка бржем развоју пољопривреде и села. Од 16.926ha пољопривредних површина на оранице и баште отпада 12.342,69ha, остало су воћњаци, ливаде, виногради, пашњаци. Индивидуалне пољопривредне површине чине око 14.500ha.

Вишегодишњи засади: Повољан географски положај, релативно низак ниво загађености земљишта, добри природни ресурси, расположиви људски ресурси и радна снага, погодно тло и климатски услови, близина Ниша, Крушевца, Параћина, Алексинца (тржиште), чине општину Ражањ погодном за пољопривредну производњу. Пољопривредно земљиште је један од најзначајнијих природних ресурса и на њега отпада 60% од укупне површине. Најзначајнија земљишта су гајњаче, смонице и алувијална земљишта у долини Ражањске реке и Јужне Мораве. Под воћњацима се налази 223 ha. Доминира производња шљиве на 112 ha. Просечан принос по стаблу је био 20,8 kg у 2013. години (РЗС). У сортименту су углавном заступљене сорте Стенлеј (Stenly) и чачанске селекције. Купина се гаји на 15 ha према подацима Фонда за пољопривреду општине Ражањ. Просечни приноси у 2014. години према подацима Фонда били су 15-18 t/ha. У сортименту доминира Чачанска бестрна, Торнфри (Thorn Free), а у задње време нови засади се подижу и сортом Lohnes. Према подацима Фонда за пољопривреду дуња се гаји на 15 ha и просечан принос у 2014. години био је 20-22 t/ha. Фонд за развој пољопривреде општине Ражањ је у претходне три године за потребе чланова Удружења воћара и земљорадничких задруга са територије општине набавио и поделио 7.220 садница купина, 4.060 садница шљиве и 7.480 садница дуње. Виногради у општини Ражањ се простиру на површини од 87 ha и то углавном за производњу винских сорти. Осим прокупца, гаје се и винске сорте за производњу квалитетних и висококвалитетних вина Game, Kaberne sovignon, Šardone, Rizling и др. Просечан принос је 0,9 kg/чокоту, а у 2013. произведено је 4.450 hl вина. У селу Липовац значајнији произвођач је Подрум Тодоровић који има 2 ha винограда и производи квалитетна вина. У подножју планине Буковик налазе се плантаже винограда које обрађује "Рубин" Крушевац.

Сточни фонд: Говедарство је у оквиру сточарства најзначајнија грана. Број говеда у последњих неколико година бележи перманентан пад. Међутим, напредак у говедарству се огледа у узгоју продуктивних грла говеда, што је веома важно за производњу говеђег меса и млека. То укатује на прелазак са радно интензивног на производно-интензивно говедарство. Што се тиче размештаја у општини Ражањ можемо истаћи да је он прилично равномеран, захваљујући доминацији индивидуалних газдинстава где свако тежи да има бар једно грло говеда. Према подацима за 2012. годину на територији општине Ражањ има 3.873 грла говеда. Ако погледамо расни састав говеда пре свега је заступљено домаће шарено говече, али и знатно продуктивније расе као што је сименталска. У наредном периоду очекује се повећање сточног фонда и побољшање његовог квалитета. У процесу измене расног састава говеданајвећи значај имају задруге које стимулишу и убрзавају ову трансформацију на индивидуалним газдинствима набавком квалитетног приплода и вештачким осемењавањем крава. С обзиром да општина Ражањ обухвата највећим делом сеоско становништво у чијој исхрани је

најзаступљеније свињско месо, значај узгоја свиња је изузетно велики. Свињско месо се брже производи, а осим тога конзервисање овог меса сушењем се обавља у оквиру породичних газдинстава. Због тога је на селу већа потрошња свињског него говеђег меса. Велики део клања свиња обавља се у оквиру породичних газдинстава за сопствене потребе или продају (без вршења откупа). У исхрани свиња првенствено се користе житарице и сточно крмно биље које се производе на самим индивидуалним пољопривредним газдинствима, док се у мањој мери користи индустријски произведена храна (концентрати) и то првенствено на тов свиња. С обзиром на такву исхрану свињско месо је изузетног квалитета. Број свиња на 100ha обрадивих површина износи 160, а у 2012. години на територији општине Ражањ износио је 14.324 свиња. Како у производњи и узгоју свиња велики значај има кукуруз, то годишње осцилације у производњи кукуруза имају утицаја на производњу свињског меса. Негативно на производњу у сточарству утиче то да око 18% свиња угине. Највеће угинуће стокe је управо у овој грани сточарства па је неопходно остварење потпуније ветеринарске заштите свиња. Општина Ражањ обухвата брдско-планинско подручје изузетно погодно за узгој оваца. Значај оваца није само због производње меса, већ и због производње меса и вуне. Међутим, производња оваца је на веома ниском нивоу. Оваква ситуација у овчарству условљена је постепеним напуштањем домаће прераде вуне и израде одевних предмета од вуне, јер је ту активност преузела текстилна индустрија. Такође смањење пољопривредног становништва и оних који су заинтересовани за ову грану сточарства условила је постојање малог броја грла оваца. Даљи развој овчарске производње зависи од могућности обезбеђења квалитетне крмне базе, а суша је појединих година умањивала могућност испаше оваца. Што се тиче расног састава оваца, постоји непрекидна тежња како да се поправи домаћа раса праменка укрштањем са витенбершком и другим расама оваца, тако и да се побољша узгој домаће праменке као што су сврљишки и пиротски сој. На овом подручју забележен је и узгој коза, пре свега због изузетно здравог и квалитетног млека. Број коза и оваца креће се у 2012. години око 6.300 грла. Код производње у живинарству карактеристична је уравнотеженост по свим деловима општине, јер је гајење живине заступљено у свим деловима. Већина газдинстава земљорадника у производној структури има живинарску производњу. У овој грани сточарства производни циклус је кратак. Трошкови радне снаге могу бити знатно мањи него у другим гранама сточарства. Највиши ниво савремене технологије у сточарству остварен је управо у живинарству. Домаће примитивне расе кокошака су уступиле место племенитим расама углавном хибридним расама. Фактор раста живинарске производње је и висока потражња производа које даје ова грана сточарства (месо, јаја).

Механизација, опрема и објекти: Производи металне индустрије су брзо потисли ручно израђена пољопривредна оруђа. Тиме је повећана ефикасност у обављању пољопривредних радова и омогућено једном делу пољопривредног становништва које је до тада било стално упослено на газдинству да напусти село. Данас скоро свако газдинство има трактор као основну пољопривредну машину. Тракторизација је омогућила и употребу великог броја прикључних машина за обраду земље, али се и поред тога може рећи да је примена механизације на индивидуалним газдинствима непотпуна. Постојећа механизација поред тога је још и доста амортизована (просечне године старости трактора у употреби су око 20 година). Према Попису пољопривреде из

2012. године број једноосовинских трактора је 1.482, двоосовинских 2.103, комбајна 139, а што се тиче прикључне пољопривредне механизације забележено стање у Попису пољопривреде је 1.866 плугова, 1.506 дрљача, 629 тањирача, 227 сетвоспремача, 116 берача кукуруза итд.. За решавање проблема водоснабдевања изграђени су бунари и користе се пумпе за наводњавање. Данас земљорадничка газдинства располажу са око 1.500 пумпи за наводњавање. Пољопривредна газдинства у општини Ражањ имају у просеку по 3,2 зграде. Модернизација села захватила је и изградњу грађевинских објеката од квалитетнијег материјала. Капацитети зграда и њихова намена условљени су величином земљишног поседа, квалитетом земљишта, бројем чланова у домаћинству и сл. Неопходни су објекти за смештај стоке, сточне хране, прерађених или непрерађених производа... Од укупног броја зграда на земљорадничким газдинствима око 60% су привредне зграде. Преко 60% привредних зграда су зграде за смештај стоке. Такође у оквиру привредних зграда значајне су зграде за смештај пољопривредних машина и оруђа

Радна снага: На територији општине Ражањ, према Попису пољопривреде из 2012. године, је 5.252 чланова газдинства и стално запослених на газдинству, од чега је 2.310 жена и 2.942 мушкараца. Од овог броја, велика већина њих обавља пољопривредну делатност на породичном газдинству, а само њих 7-оро на газдинству правног лица/предузетника. Када је у питању сезонска радна снага 749 лица је било ангажовано у том смислу на породичним газдинствима, а само 2 на газдинствима правних лица/предузетника, а лица ангажована на основу уговора, њих 7, била су ангажована на породичним газдинствима. Што се тиче нивоа квалификације, тј. обучености носилаца газдинстава 1.845 њих (од укупно 2.368) има само пољопривредно искуство стечено праксом, 14-оро их је завршило курсеве из области пољопривреде, 33 има пољопривредну средњу школу, 456 има другу средњу школу, 20-оро има пољопривредну вишу школу или факултет и 89 њих има другу вишу школу или факултет.

Структура пољопривредних газдинстава: Број пољопривредних газдинстава на територији општине Ражањ, према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године је 2.457. Највећи број пољопривредних газдинстава има једног или два члана газдинства или стално запослених који обављају пољопривредну делатност, и то 1.751 газдинство. Са три или четири члана је 646 газдинства, са пет или шест чланова је 55 газдинстава и са седам и више лица је 5 газдинстава.

Производња пољопривредних производа: На основу Пописа пољопривреде из 2012. године, на територији општине Ражањ у оквиру биљне производње забележена је производња кромпира у количини 1.248 тона, пшенице 5.613 t, кукуруза 6.103 t, шљиве 930 t, купина 69 t и грожђа 2.136 t, као важнијих култура у оквиру укупне биљне производње овог краја. Што се тиче сточарске производње Попис пољопривреде показује да је 2012. године било 3.873 говеда, 14.324 свиња, 5.258 оваца, 1.096 коза и 70.060 живине (кокоши, ћурке, патке, гуске и остало). На територији општине Ражањ нема сертифицираних произвођача органских пољопривредних производа.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: Удруживање пољопривредних произвођача у задруге и удружења на територији општине Ражањ је до пре десетак година било на изузетно ниском нивоу. Основни разлог за то је пропадање некадашњих задруга због чега код пољопривредника постоји неповерење и неразумевање потребе за удруживањем. Последњих година дошло је до формирања неколико нових земљорадничких задруга и специјализованих удружења пољопривредника. Земљорадничке задруге баве се набавком репроматеријала, организацијом и уговарањем пољопривредне производње за своје чланове, односно задругаре. Формирана специјализована пољопривредна удружења баве се воћарском и виноградарском производњом, повртарском производњом, сточарском производњом и удружење пчелара. Удружења у складу са својим могућностима организују едукације за своје чланове и учествују на разним манифестацијама ради промоције својих производа, организују заједничке посете пољопривредним сајмовима, а удружење пчелара организује и заједнички пласман својих производа.

Трансфер знања и информација: Фонд за развој пољопривреде општине Ражањ у сарадњи са ПССС Ниш и удружењима пољопривредника организује велики број једнодневних тренинга, семинара и радионица. Овакви скупови се углавном организују у зимском периоду. Често је гостовање стручњака из области воћарства и виноградарства са Пољопривредних факултета, као и стручњака са Института за воћарство и виноградарство из Чачка. ПССС Ниш у складу са својим планом и програмом током читаве године врши посете одабраним пољопривредним газдинствима.

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА
И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА**

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних	101	2.500.000,00	50	150.000,00	0,00

	газдинстава					
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	700.000,00	100	300.000,00	0,00
3	Управљање ризицима	104	900.000,00	70	100.000,00	0,00
4	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1	490.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		4.590.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне

подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	4.590.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	4.590.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	0,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Потенцијални корисници мера подршке су регистрована пољопривредна газдинства са територије општине Ражањ, са активним статусом, у складу са Правилником о упису у Регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, затим удружења и земљорадничке задруге са територије општине Ражањ. Значај ових мера се огледа у повећању приноса по јединици мере, повећању површина под засадима воћа, већем проценту осигуравања усева и плодова од стране пољопривредних произвођача и подстицању удруживања пољопривредника у земљорадничке задруге и удружења.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Сваког радног дана у канцеларији општинске управе општине Ражањ одељења за пољопривреду могу се добити информације о свим мерама Програма, како би пољопривредни произвођачи на најбољи начин искористили подстицаје. Такође, путем медија и локалног радија потенцијални корисници добијају информације.

Мониторинг и евалуација: Током периода реализације програма мониторинг и евалуацију врше све унутрашње јединице у оквиру Управе, свака из своје области деловања. Комисија за расподелу и контролу подстицајних средстава одлучује о појединачним захтевима потенцијалних корисника мера и врши контролу наменског коришћења одобрених средстава.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.1.1. Образложење: Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији општине произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинстава.

Уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, слаба примена савремених технологија производње и увођење новог сортимента је стање пољопривреде. Тренутно постоји општи недостатак већих количина пољопривредних производа одговарајућег квалитета, посебно меса, воћа и поврћа и других производа који би се користили првенствено за покривање локалних и регионалних потреба. Такође, један од веома битних узрока недовољне конкурентности пољопривреде јесте ниска продуктивност која произилази и из недовољне техничке и технолошке опремљености газдинства. Постојећа механизација је застарела. пољопривредна газдинства због неповољног економског и социјалног стања нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за модернизацију производње. Модернизацијом постојећих објеката, повећањем расног сточног фонда, куповином модерне опреме и савремене механизације и заснивањем нових производних засада на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати економске аспекте деловања и знатно боље испуњавати захтеве одржавања природних ресурса. Сектор-млеко: Најзначајнија грана сточарске производње је млекарство. Међутим, сви параметри производње су испод државног просека. Постоји мали броја газдинстава са више од десет музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају једну до три музне краве. Већина тих газдинстава нема сталних тржишних вишкова млека. Квалитет млека које се предаје млекарама није на завидном нивоу. Заступљени су традиционални системи узгоја. Сектор-месо: Товом јунади (400-600 kg) бави се мали број газдинстава. Мали број пољопривредних домаћинства специјализовано је за тов јунади и она обично у тову имају 10-15 јунади. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћења сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране, као и услови смештаја животиња. Подстицаји у оквиру ове мере биће усмерени на поршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине. Сектор-воће и грожђе: Просечна површина засада воћа по газдинству је изузетно мала, што је последица уситњености сеоског поседа, па је немогућа примена савремене технологије производње. Структура сортимента, неадекватан садни материјал, недостатак специјализоване механизације и мале површине које се наводњавају додатно угрожавају прозводњу. Највећи део површина под воћем је у власништву малих пољопривредних газдинстава. Подстицаји у оквиру ове мере биће усмерени пољопривредним произвођачима за заснивање нових производних засада, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор-остали усеви: У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња. Површине под житарицама остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до редистрибуције у правцу раста удела кукуруза на рачун смањења површине под пшеницом у укупно засејаним

површинама. Овом мером се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње. Сектор-пчеларство: Систем гајења је релативно екстензиван, са малим бројем кошница по домаћинству. Просечан принос меда по кошници је такође веома мали и креће се око 15 kg по кошници, годишње. Последњих година присутан је раст броја кошница, што је условљено високим нивоом незапослености и релативно ниским почетним улагањем за бављењем пчеларством. Главни порблеми у пчеларству у овој регији јесу нестандардизован квалитет меда, недовољна едукованост произвођача и несигуран пласман меда. Опремање газдинства потребном опремом, модернизовање производње, квалитет и квантитет су позитивни ефекти ове мере.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: • стабилност дохотка пољопривредних газдинстава • повећање производње • побољшање продуктивности и квалитета производа • смањење трошкова производње • унапређење техничко технолошке опремљености • одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине • раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта • усклађивање са првилама ЕУ, њеним стандардима, политиком и праксама
Специфични циљеви по секторима: Сектор-млеко: • повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима • повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу • усвајање добре пољопривредне праксе као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта Сектор-месо: • повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима • достизање стандарда у области добродити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине • побољшање квалитета производње кроз инвестиције у опрему Сектор-воће: • повећање површина под интензивним засадима Сектор-остали усеви: • набавка нове и савременије пољопривредне механизације • повећање површина под системом за наводњавање Сектор-пчеларство: • повећање производње пчеларских производа • повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом • достизање стандарда у области заштите животне средине

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја од 2018-2020 године. Да неби дошло до двоструког финансирања инвестиција тражићемо изјаве корисника да за предметну инвестицију не користе средства по неком другом основу.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица-носиоци регистрованог пољопривредног газдинства са територије општине Ражањ.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: • Да је уписан у Регистар

пољопривредних газдинстава, у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења Регистра пољопривредних газдинстава. • Корисник мора имати пребивалиште и производњу на територији општине Ражањ. • За инвестицију за коју подноси захтев не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се одређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима.

2.1.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријуми за кориснике по овој мери:

Сектор: Млеко • Корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава; • У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање, поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава; • У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза; •

Грло/а за која се подноси захтев морају бити уведена у регистар основних селекцијских служби. Сектор: Воће, грожђе, поврће, хмељ (укључујући печурке) и цвеће У сектору производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да: • Имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 50 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе •

У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе, имају, на крају инвестиције: 0,1-50 ха јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ха другог воћа, 0,2-100 ха винове лозе • Имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору Сектор: Остали усеви (житарице, индустриско, ароматично и зачинско биље и др.) У сектору Остали усеви (житарице, индустриско, ароматично и зачинско биље и др.) прихватљиви корисници су: • Пољопривредна газдинства која имају мање од 50 ха земљишта под осталим усевима. • За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усевима. Сектор: Пчеларство • У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља

101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну;
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.21	Машине за ђубрење земљишта
101.4.22	Машине за сетву
101.4.23	Машине за садњу
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.1.9. Критеријуми селекције:

2.1.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи по секторима износи: Сектор: Млеко
 За инвестицију 101.1.1. Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза износ подстицаја је до 75% прихватљивих трошкова. За остале инвестиције у оквиру овог сектора износ подстицаја је 50% прихватљивих трошкова. Сектор: Воће, грождје, поврће, хмељ (укључујући печурке) и цвеће За инвестицију 101.4.1. Подизање

нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе износ подстицаја је до 60 % прихватљивих трошкова. За остале инвестиције у оквиру овог сектора износ подстицаја је до 50% прихватљивих трошкова. Сектор: Остали усеви За све инвестиције у оквиру овог сектора износ подстицаја је до 50% прихватљивих трошкова. Сектор: Пчеларство За све инвестиције у оквиру овог сектора износ подстицаја је до 50% прихватљивих трошкова. Корисник може конкурисати за подстицај у оквиру једне или више инвестиција.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број исплаћених захтева
2	Површине под новим вишегодишњим засадима
3	Број набављене механизације и опреме

2.1.12. Административна процедура: Подстицаји за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава одобраваће се путем конкурса. Конкурси ће се дефинисати по секторима и врстима инвестиција у оквиру мере по претходно утврђеним критеријумима. Конкурси ће се објављивати путем електронских медија. Пријем захтева, у складу са конкурсним условима, вршиће писарница општинске Управе. Комисија ће спроводити провере ради утврђивања да ли је захтев потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. После административне контроле прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. Применом дефинисаних критеријума извршиће се рангирање одобрених захтева. У случају када постоји више захтева са истим бројем бодова, према критеријумима за рангирање, предност добија онај са ранијим датумом подношења потпуног захтева. У случају да је укупна вредност подстицаја поднетих захтева, који испуњавају услове и који су одобрени, мања од расположивих средстава за подршку, ранг листа неће бити креирана. Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава доноси комисија за расподелу и контролу управљања средствима.

2.2. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.2.1. Образложење: Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији општине Ражањ произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинстава. Сваштарска производња без планских вишкова, високи трошкови производње услед уситњених поседа као и несигурна продаја и цена по јединици производа је иницирала оснивање нових удружења ради помоћи произвођачима и отклањања свих недостатака

у производњи. Сврха мере је допринос руралном развоју општине кроз подизање нивоа и капацитета з удружења. Очекивани ефекти су остваривање планске производње, организован пласман као и могућност да се утиче на продајну цену и наплату производа услед заједничког наступа на тржишту. Циљна група су удружења које имају добро постављене темеље који омогућавају напредак свих пољопривредних произвођача на територији општине.

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви: • развој и јачање удружења • развој организационе и пословне структуре удружења • развој пољопривреде у руралном подручју. Специфични циљеви: • јачање капацитета за помоћ пољопривредним газдинствима

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја од 2018-2020 године. Да неби дошло до двоструког финансирања инвестиција тражићемо изјаве корисника да за предметну инвестицију не користе средства по неком другом основу

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су удружења из области пољопривреде са територије општине Ражањ.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере потребно је поднети план активности удружења везаних за ову меру.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: • Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима • Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар удружења). • Да је седиште удружења на територији општине Ражањ и своју делатност обавља на територији општине Ражањ.

2.2.7. Специфични критеријуми: Корисници средстава треба да имају јасно постављене циљеве и правце у којима желе да се развијају и документацију која ће то и да потврди (стратегију развоја, статут удружења и др.) и да у статуту имају циљеве из области пољопривреде и руралног развоја.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.2.9. Критеријуми селекције:

2.2.10. Интензитет помоћи: За инвестиције у оквиру ове мере износ подстицаја је 100% прихватљивих трошкова.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пројеката
2	Број чланова удружења обухваћених пројектом

2.2.12. Административна процедура: Подстицаји за инвестиције у унапређење рада постојећих и успостављање нових организација пољопривредних произвођача и прерађивача одобраваће се путем конкурса. Конкурс ће бити објављен путем електронских медија. Пријем захтева, у складу са конкурсним условима, вршиће писарница општинске Управе. Комисија ће спроводити провере ради утврђивања да ли је захтев потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестиције доноси комисија за расподелу и контролу управљања средствима.

2.3. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.3.1. Образложење: Штете на пољопривредним усевима, стоци и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно временских непогода на усевима и штете коју причињавају дивљачи на стоци. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинства. Мали број пољопривредних газдинстава врши осигурање пољопривредне производње и користи могућност регресирања премије осигурања. Регресирањем премија осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње циљ је да се пружи подршка пољопривредним произвођачима да осигурају своје усеве и стоку, чиме се обезбеђује смањивање дугорочно негативних последица штета проузрокованих природним непогодама и другим ванредним догађајима.

2.3.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине: • подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача • боље коришћење расположивих ресурса • подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом руралног развоја од 2018-2020 године. Да неби дошло до двоструког финансирања инвестиција тражићемо изјаве корисника да за предметну инвестицију не користе средства по неком другом основу

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су физичка лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: • Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава, у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења Регистра пољопривредних газдинстава • У случају када корисник није власник катастарких парцела и објеката који су предмет инвестиције за коју се подноси захтев, неопходно је да на њима има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем физичким лицем или Министарством надлежним за послове пољопривреде на период закупа односно коришћења од најмање 5 година, почев од календарске године за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја. • За инвестицију за коју подноси захтев не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно иста инвестиција не сме бити предмет другог поступка за коришћење подстицаја.

2.3.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.3.9. Критеријуми селекције:

2.3.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја за полисе осигурања од штете на усевима, плодовима, вишегодишњим засадима, расадницима и животињама износи 70% од вредности полисе осигурања без урачунатог ПДВ-а.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број хектара осигураних од штета на усевима, плодовима, вишегодишњим засадима, расадницима
2	Број осигураних грла
3	Укупан број подржаних газдинстава за регрес премија осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње

2.3.12. Административна процедура: Реализација регресирања полисе осигурања од штете на усевима, вишегодишњим засадима, расадницима и животињама се спроводи на следећи начин: • Објављивање јавног позива за подношење захтева за регрес полисе осигурања на основу утврђених критеријума; уз захтев се прилаже копија полисе осигурања издата од стране друштва за осигурање код кога је подносилац осигуран, а оригинал се доставља на увид, потврда о извршеном плаћању укупне премије осигурања и извод из Регистра пољопривредних газдинстава који издаје Управа за

резор. Комисија за расподелу и контролу управљања средствима буџетског фонда за пољопривреду утврђује да ли су испуњени прописани услови за остваривање права за коришћење регреса полисе осигурања пољопривредне производње и доноси одлуку о исплати регреса. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове по распореду подношења захтева до утрошка расположивих средстава.

2.4. Назив и шифра мере: 201.1 Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

2.4.1. Образложење: Пољопривредно земљиште је добро од општег интереса за друштвену заједницу, које се користи за пољопривредну производњу. Основне функције пољопривредног земљишта могу бити очуване одговарајућим мерама одрживог коришћења земљишта које имају вишеструки ефекат како на локалном нивоу, тако и шире. Приликом успостављања политике одрживог развоја, веома битан сегмент јесте одрживо коришћење и управљање пољопривредним земљиштем. Политика одрживог коришћења и управљања пољопривредним земљиштем подразумева обнављање деградираног земљишта и побољшање целокупног стања пољопривредног земљишта. На глобалном нивоу, одрживо управљање земљиштем доприноси повећању производње хране и њене нутритивне вредности, као и прилагођавању и ублажавању климатских промена. Када је у питању локални ниво, одрживо коришћење и управљање пољопривредним земљиштем постиже се применом научних сазнања и правила струке, спровођењем законских надлежности и одговорности, као и остварењем циљева и препорука датих у локалним и националним стратешким документима. Достицање циљева постиже се заједничким иницијативама, међусекторском сарадњом и пре свега одговорним понашањем заједнице и појединца. Одрживо коришћење и управљање пољопривредним земљиштем доприноси унапређењу пољопривредне производње, смањује ризике од губитака, спречава деградацију земљишта и штити потенцијале природних ресурса, обезбеђује економску одрживост пољопривредних производа и доприноси побољшању квалитета живота у руралном подручју.

2.4.2. Циљеви мере: Циљеви мере су: заштита природних ресурса, одржавање пољопривредног земљишта у одговарајућем стању, спречавање деградације земљишта, правилна обрада земљишта и употреба ђубрива и пестицида.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера локалног програма Одрживо коришћење пољопривредног земљишта повезана је са мером Националног програма руралног развоја 2018-2020. године. Подстицаји за одрживо коришћење пољопривредног земљишта, контрола ерозије земљишта и интегрално је повезана са осталим мерама које се односе на очување и унапређење животне средине и природних ресурса. До финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средстава буџета неће долазити јер ће се

локалним програмом подржати инвестиција. Одрживо управљање земљиштем, којом ће се пре свега обухватити анализа плодности пољопривредног земљишта, а постоји и обавеза достављања редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена средства.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су правна лица која обављају послове испитивања плодности земљишта.

2.4.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми за кориснике по овој мери је правно лице уписано у Регистар привредних субјеката.

2.4.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за ову меру су правна лица која испуњавају услове у погледу техничких и стручних капацитета за обављање послова испитивања плодности земљишта и која поседују документ о испуњености услова за обављање контроле плодности обрадивог пољопривредног земљишта издат од стране надлежне пољопривредне инспекције.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.1	Одрживо управљање земљиштем

2.4.9. Критеријуми селекције:

2.4.10. Интензитет помоћи: Износ је 100%, односно врши се плаћање цене услуге.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број извршених анализа земљишта

2.4.12. Административна процедура: Мера 201.1. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта односно инвестиција у оквиру мере - Одрживо управљање

земљиштем реализоваће се избором пружаоца услуге у складу са Законом о набавкама мале вредности. Пружалац услуге мора да испуњава услове у погледу техничких и стручних капацитета за обављање послова испитивања плодности земљишта, односно да буде оспособљен да врши узимање просечног узорка земљишта, врши лабораторијску/агрохемијску анализу земљишта и доставља регистрованим пољопривредним произвођачима препоруке за даље коришћење пољопривредног земљишта. Са изабраним пружаоцем услуге закључиће се уговор.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина		рзс*
Регион	Јужна Србија	рзс*
Област	Нишавска област	рзс*
Град или општина	Ражањ	рзс*
Површина	289 km ²	рзс*
Број насеља	23	рзс*
Број катастарских општина	25	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	1	
Демографски показатељи		
Број становника	9.150	рзс**
Број домаћинстава	3.614	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	32	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-19,5	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-19,5	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	11,74	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	28,24	рзс**
Просечна старост	49	рзс*
Индекс старења	28,24	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	33,47	рзс*
Основно образовање (%)	24,70	рзс*
Средње образовање (%)	25,77	рзс*
Више и високо образовање (%)	4,17	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју	72	Процена

становника (%)		
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	котлина, брежуљкасто брдски, планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	гајњача(III), смоница(III) и алувијална земљишта (II)	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	650	Интерни
Средња годишња температура (oC)	5,2	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Јужна Морава	Интерни
Површина под шумом (ha)	13.448	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	46.53	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	2,5	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	23.481	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	2.457	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	1.735	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	1.732	
- правна лица и предузетници (%)	3	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	9.916	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	34,31	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	7.909 ha (79,8%) оранице и баште; 1.647 ha (16,6%) ливаде и пашњаци;	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	223 ha (2,2%) воћњаци; 87 ha (0,9%) виногради; 50 ha (0,5%) остало	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	4,04	рзс***

Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	/	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	/	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	395	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	/	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	38	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	2.481	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	163	Интерни
- физичка лица (%)	50	Интерни
- правна лица (%)	224	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	3.873 говеда; 14.324 свиња; 6.354 оваца и коза; 69.337 живине; 2.690 кошница пчела	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	2.103 трактора; 139 комбајна; 8.298 прикључних машина	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	78.313	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	5 хладњача; 4 сушара;	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	.254 ha (2.109 ПГ) минерална ђубрива; 1.053 ha (1.358 ПГ) стајњак; 4.764 ha (2.049 ПГ) средства за заштиту биља	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	5.252	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	99,8:0,2	рзс***
Годишње радне јединице (број)	2.582	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	6:8	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	1.248 t кромпир; 5.613 t пшеница; 6.103 t	рзс***

	кукуруз; 930 t шљива; 69 t купина; 2.136 t грожђе	
- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		рзс*
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(26) (km)	116	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	6;2985	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	1.954	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	369	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	346	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	нема објеката за производњу, 102 за трансформацију	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	1 за децу предшколског узраста, 2 основне школе	рзс*
Број становника на једног лекара	1.200	рзс*
Број корисника социјалне заштите	6.750	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	20	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	185	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	/	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба	Ниш	Интерни

(да/не)		
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)		ПССС

М.П.

Датум и место

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

На основу члана 13. став 4 Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник Републике Србије" број (10/13, 142/14, 103/15 и 101/2016), на основу члана 32 став 1 тачка 4 Закона о локалној самоуправи (Службени гласник РС" број 129/07,83/14-др.закон , 101/16-др закон и 47/2018) и члана 40 став 1 тачка б. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ број 1/19) , **и на основу претходне сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Број: 320-40-8264/2019-09 од 16. октобра 2019. године,**

Скупштина општине Ражањ, на седници одржаној дана 31.10. 2019. године, доноси

**ОДЛУКУ
О ПРОГРАМУ МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ
ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РАЖАЊ ЗА 2019.
ГОДИНУ**

Члан 1.

Овом Одлуком утврђује се Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Ражањ за 2019. годину.

Члан 2.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Ражањ за 2019. годину је саставни део ове одлуке.

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у „Службеном листу општине Ражањ „ .

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Број 320-94/19-11
У Ражању , 31.10.2019. године

Председник
Миодраг Рајковић,с.р.

На основу члана 5. и члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- др.закон, 101/16-др.закон и 47/18),), члана 40. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19), члана 81. Закона о буџетском систему (*Службени гласник РС*, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), у циљу реализације мера и активности предвиђених Локалним антикорупцијским планом (ЛАП) за општину Ражањ, Скупштина општине Ражањ на седници одржаној дана 31.10.2019. године, доноси

ОДЛУКУ

О КОНТРОЛИ ПРИЈЕМА И РЕАЛИЗАЦИЈЕ ДОНАЦИЈА

БУЏЕТУ ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Члан 1.

Овом одлуком уређују се начин, поступак и контрола пријема и реализације донација буџета општине Ражањ, као наменског бесповратног прихода..

Члан 2.

Донација у смислу ове одлуке, подразумева донацију, хуманитарну помоћ, поклон и друга бестеретна стицања који представљају наменски бесповратни приход буџета општине Ражањ, који се остварује на основу писаног уговора између даваоца и примаоца донације.

Давалац донације у смислу ове одлуке, јесте физичко или правно лице које даје донацију буџету општине Ражањ.

Прималац донације, у смислу ове одлуке, јесте буџет општине Ражањ.

Корисник донације, у смислу ове одлуке, јесте орган општине Ражањ или јавна служба, установа основана од стране Скупштине општине Ражањ којој је донација намењена.

Члан 3.

Предмет донације могу бити роба, услуге, новац, хартије од вредности, имовинска и друга права.

Предмет донације мора испуњавати услове прописане за стављање у промет и употребу на тржишту Републике Србије, у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

Ако је предмет донације роба из иностранства, она мора испуњавати услове у погледу здравствене, еколошке или друге врсте контроле, као и контроле квалитете, у складу са прописима Републике Србије.

Предмет донације не може бити роба чији су промет и употреба забрањени у земљи порекла или земљи производње.

Члан 4.

Давалац донације је домаће или страно физичко или правно лице које даје донацију.

Давалац донације не може бити физичко или правно лице:

- 1) над којим корисник донације врши контролу или надзор,
- 2) које представља повезано лице са јавним функционером општине Ражањ, у смислу прописа којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан 5.

Донација се остварује уговором између даваоца донације који мора бити сачињен у писаној форми.

Вредност предмета донације мора бити процењива и мора бити тачно исказана у уговору о донацији.

Вредност предмета донације приказује кроз завршни рачун општине Ражањ за годину у којој је донација дата.

Члан 6.

Пре потписивања уговора, лице које жели да да донацију доставља општинској управи писани предлог за давање донације.

На основу предлога за давање донације, општинска управа процењује оправданост и исплативост предложене донације.

Члан 7.

Донација је оправдана ако њена намена, односно начин трошења и коришћења одговарају потребама примаоца и корисника донације.

Члан 8.

Донација није исплатива ако су процењени трошкови одржавања и коришћења у наредне три године од пријема донације већи од њене вредности наведене у уговору о донацији.

Члан 9.

Начелник општинске управе (у даљем тексту: *начелник*) образује комисију за процену оправданости и исплативости предложене донације (у даљем тексту: Комисија). Комисија има најмање три члана из реда запослених, у зависности од предмета донације.

Комисија доставља *начелнику* образложену анализу оправданости и исплативости донације са мишљењем у року од 15 дана од дана свог образовања.

Приликом процене трошкова коришћења и одржавања предмета предложене донације, Комисија сходно примењује одредбе закона који уређује јавне набавке о критеријуму економски најповољније понуде, а посебно следеће елементе критеријума:

- текући трошкови,
- еколошке предности и заштита животне средине,
- енергетска ефикасност,
- сервисирање и техничка помоћ,
- гарантни период и врста гаранције,
- обавезе у погледу резервних делова, и
- пост-гаранцијско одржавање.

На основу анализе, Комисија даље мишљење у коме утврђује:

- да је предложена донација оправдана и исплатива,
- да предложена донација није оправдана,
- да предложена донација није исплатива,
- да предложена донација није нити оправдана, нити исплатива.

Члан 10.

Уколико утврди да предложена донација није оправдана или исплатива, Комисија је дужна да то констатује у анализи оправданости и исплативости предложене донације са мишљењем.

Члан 11.

О предлогу донације одлучује Општинско веће, на основу образложене анализе оправданости и исплативости предложене донације са мишљењем Комисије, на првој наредној седници од момента достављања ове анализе.

Члан 12.

Уколико је донета одлука о прихватању предлога донације, давалац донације и Председник општине потписују уговор о донацији.

Члан 13.

Уговором о донацији регулишу се права, обавезе и одговорности даваоца и примаоца донације.

Уговор о донацији закључује се у писаној форми и обавезно садржи податке о: уговорним странама, предмету и вредности донације, намени донације, начину и року извршења донације, извештавању даваоца донације о реализацији донације, условима за измену или раскид уговора о донацији и одредбе о решавању спорова.

Члан 14.

Донације у виду новца уплаћују се на рачун примаоца донације, са посебно дефинисаном наменом донације.

Члан 15.

Корисник донације дужан је да користи донацију наменски, у складу са уговором о донацији.

Корисник донације је дужан да изради и достави општинској управи извештај о реализацији донације, у року од 15 дана од дана када је предмет донације искоришћен.

Члан 16.

Општинска управа води евиденцију о примљеним донацијама која садржи:

- уговоре о донацијама
- анализе оправданости исплативости предложених донација;
- писане предлоге за давање донације који су одбијени;
- извештаје о реализацији донација;

Подаци из евиденција из става 1. овог члана објављују се на веб презентацији *Општине Ражањ*, уз поштовање прописа о заштити података о личности.

Члан 17.

Надзор над спровођењем ове одлуке обавља се у оквирима система за финансијско управљање и контролу који у *општинској управи* функционише у складу са законом који уређује буџетски систем.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Општинска управа ће формирати Јединствену евиденцију о донацијама у року од три месеца од дана ступања на снагу ове одлуке.

У року из става 1. овог члана, начелник ће одредити лице задужено за вођење и ажурирање Јединствене евиденције о донацијама.

Члан 19.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“

Број 400-375/19-11
У Ражњу, 31.10..2019. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ,
Председник,
Миодраг Рајковић,с.р.

На основу члана 71. став 3. и 4. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- др.закон, 101/16-др.закон и 47/18), члана 40.и члана 104. Статута општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 1/19), **Скупштина општине Ражањ** на седници одржаној дана 31.10. 2019.године, доноси

ОДЛУКУ

О ПОСТУПАЊУ ПО ПРИТУЖБАМА НА РАД ОРГАНА ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Предмет

Члан 1.

Овом *одлуком* уређује се поступање по притужбама на рад органа општинске управе општине Ражањ(даље: органа) и поступање запослених у органу општинске управе општине Ражањ.

Притужба

Члан 2.

У смислу ове *одлуке*, притужбом се сматра сваки поднесак у коме се износе примедбе на рад *органа* и или поступање запослених у *органу*, чак и ако није насловљен као притужба.

Поред оспоравања законитости, примедбе из става 1. нарочито се односе на правилно управно поступање, односно поступање у складу са правилима добре управе, професионалним стандардима и етичким правилима понашања, као и правилима комуникације се грађанима и другим странкама.

Ако поднесак из става 1. садржи елементе који могу бити основ за подношење неког другог правног средства, а посебно жалбе или приговора у складу са законом којим се уређује управни поступак или представке у инспекцијском поступку, подносилац ће бити поучен да заштиту права може остварити и у другом одговарајућем поступку, пред надлежним органом, а поступак по притужби пред *органом* ће настављен.

Подносиоци притужбе

Члан 3.

Притужбу може поднети свако физичко и правно лице, без обзира на пребивалиште, односно седиште, као и организације без својства правног лица, које испуњавању услове да буду странка у управном поступку, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

За подношење притужбе ниј е потребно да лице или организациј а из става 1. већ има својство странке у неком поступку пред *органом*.

Облик и садржина притужбе

Члан 4.

Притужба не мора да има посебну форму, али треба да садржи најмање: кратак опис поступања на које се односи, име и презиме и контакт подносиоца притужбе.

Притужба не мора да садржи позивање на пропис или други акт кој им је поступање на које се односи означено као забрањено или кажњиво.

Уз притужбу подносилац може поднети документе или друге доказе, а ако то не учини, *орган* је дужан да их прикупи у циљу испитивања притужбе.

Орган нема обавезу да поступа по анонимним притужбама.

Анонимне притужбе могу се разматрати у складу са члановима 11. и 12. ове Одлуке..

Подношење притужбе

Члан 5.

Притужба се може поднети у писаној форми или усмено.

Притужба у писаној форми може се поднети: преко писарнице *органа*, преко поште, електронском поштом (са или без квалификованог електронског потписа), путем веб презентације *органа*, преко кутије или књиге притужби која је истакнута на видном и приступачном месту у просторијама органа.

Усмено се притужба подноси у просторијама органа, о чему је службеник који је примио притужбу дужан да сачини записник.

Запослени у *органу* дужни су да омогуће подношење притужбе сваком лицу или организацији из члана 3. на неки од начина из става 1. овог члана.

Ако *орган* има подручне јединице на територији Републике Србије, подношење притужби омогућава се у свим јединицама органа.

На подношење притужбе не плаћа се никаква такса, нити друга накнада.

Обавештавање могућностима притуживања

Члан 6.

Орган обавештава јавност о могућностима притуживања на све доступне и уобичајене начине, а обавезно путем огласне табле у просторијама *органа* и веб презентацији *општине Ражањ*.

Обавештење из става 1. обавезно садржи информације о: садржини притужбе, могућим начинима упућивања притужбе, укључујући и модел притужбе, поуку о карактеру, току и

могућим ефектима поступка притуживања, а посебно о могућности тражења писаног одговора на притужбу.

Пријем и разврставање притужби

Члан 7.

Све притужбе, без обзира на начин подношења, прикупљају се у писарници *органа*, а затим распоређују по основним организационим јединицама, у складу са правилима о распоређивању предмета.

О поднетим притужбама води се евиденција, у складу са правилима о раду писарнице.

Испитивање притужби и одлучивање

Члан 8.

Притужбе испитује руководилац основне организационе јединице на чији се рад притужба односи, руководилац уже организационе јединице или други запослени, кога он овласти. О притужби одлучује руководилац органа, на основу предлога руководиоца из става 1. ове одлуке.

Ако се притужба односи на поступање руководиоца из ставова 1. и 2. овог члана, примениће се правила о изузећу службеног лица из закона којим се уређује општи управни поступак.

Испитивање формалних аспеката притужбе

Члан 9.

Притужба се не може одбацити као неблаговремена.

Ако је притужба непотпуна, односно не садржи чак ни основне информације које би омогућиле њено испитивање, подносилац ће бити поучен о начину на који може употпунити своју притужбу, у разумном року који не може бити краћи од осам дана.

Ако подносилац притужбе не употпуни притужбу у остављеном року, притужба се одбацује.

Ако *орган* процени да није надлежан за одлучивање по притужби, обавестиће о томе подносиоца притужбе и поучити на који начин се може обратити надлежном органу или сам проследити притужбу надлежном органу.

Одлука о притужби

Члан 10.

У одлуци о притужби утврђује се да ли постоји повреда правила поступања *органа* или понашања запосленог.

Ако је утврђено да постоји повреда, у одлуци се наводи појединачна мера која ће бити предузета ради њеног исправљања у конкретном случају који се односи на подносиоца

притужбе.

У одлуци се може позвати на већ донету истоврсну одлуку која је објављена на веб презентацији *органа*, као и на одлуку Заштитника грађана или другог органа који врши надзор над радом *органа*, ако је објављена.

Ако је подносилац притужбе захтевао одговор на притужбу, он му се доставља на начин који је навео у притужби, а ако тај начин није наведен електронском или обичном поштом.

Одговор на притужбу доставља се најкасније 15 дана од подношења (за органе локалне самоуправе и јавне службе: 30 дана).¹

У одговору на притужбу, подносилац се поучава која правна средства и којим органима може поднети у случају незадовољства одговором на притужбу.

Притужбе о елементима кажњивих дела

Члан 11.

Ако приликом испитивања притужбе, руководилац из члана 8.ове одлуке, установи постојање елемената одговорности за кажњива дела, дужан је да предузме радње на које је обавезан и овлашћен у складу са прописима којима се уређују та дела.

Предузимање мера

Члан 12.

Једном месечно (за органе локалне самоуправе и јавне службе: најмање једном у три месеца), на нивоу свих организационих јединица *органа*, разматрају се све одлуке по притужбама донете у том периоду, израђује се анализа, идентификују радни процеси у којима се јављају неправилности и дефинишу мере за унапређење рада органа.

Приликом разматрања одлука по притужбама и израде анализе посебно се идентификују радни процеси који су највише изложени ризицима за настанак корупције.

Орган усваја годишњи извештај о поступању по притужбама који садржи податке о примљеним и решеним притужбама, са прегледом мера које су предузете по основаним притужбама и њиховим ефектима.

Извештај из става 4. чине обавезни део извештаја о раду *органа*.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Орган ће омогућити подношење притужбе на начине из члана 5. најкасније месец дана од ступања на снагу ове *Одлуке*.

Орган ће спровести обуку запослених за поступање по притужбама најкасније шест месеци од дана ступања на снагу овог акта.

Објављивање и ступање на снагу

Члан 14.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“

Број 110-200/19-11
У Ражњу, 31.10.2019. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАЖАЊ,
Председник,
Миодраг Рајковић,с.р.

На основу члана 4. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“ бр. 21/2016, 113/2017, 95/2018 и 113/2017 - др. Закон), члана 30. Одлуке о организацији општинске управе општине Ражањ („Службени лист општине Ражањ“, број 17/19), у циљу реализације мера и активности предвиђених Планом интегритета за општину Ражањ, Начелник општине Ражањ доноси

**ПРАВИЛНИК
О УПРАВЉАЊУ СУКОБОМ ИНТЕРЕСА У ОПШТИНСКОЈ УПРАВИ**

ОПШТИНЕ РАЖАЊ

Члан 1.

Овим правилником уређују се интерна правила поступања у *општинској управи општине Ражањ* која се односе на спречавање сукоба интереса и управљање сукобом интереса, а посебно на поверљиво саветовање, пријављивање поклона, пријављивање приватног интереса, поступање у случају повреде правила о спречавању сукоба интереса, надзор над применом и извештавање о примени овог акта и друга питања од значаја за управљање сукобом *интереса у општинској управи општине Ражањ*.

Члан 2.

Овај правилник примењује се на све запослене у *општинској управи*, односно на лица ангажована по основу уговора ван радног односа (у даљем тексту: запослени).

Члан 3.

У смислу овог правилника, поједини појмови имају следеће значење:

- „сукоб интереса” је ситуација у којој запослени има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на поступање запосленог у вршењу јавне функције односно службене дужности, на начин који угрожава јавни интерес.
- „приватни интерес” је било каква корист или погодност за запосленог или повезано лице;
„повезано лице” је супружник или ванбрачни партнер *запосленог*, крвни сродник запосленог у правој линији и, односно у побочној линији и закључно са другим степеном сродства, усвојитељ или усвојеник запосленог, као и свако друго правно или физичко лице које се према другим основама и околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са запосленим;
- „поклон” је ствар, право и услуга дата или учињена без одговарајуће накнаде и свака друга корист која је дата запосленом или повезаном лицу у вези с вршењем јавне функције;
- „протоколарни поклон” је поклон који запослени прими од стране државе, њеног органа или организације, међународне организације или страног правног лица, који је примљен приликом службене посете или у другим сличним приликама;
- „пригодни поклон” је поклон који је уручен запосленом у приликама када људи

традиционално размењују поклоне, као што су државни или верски празници.

- „поверљиво саветовање“ је давање информација о важећим законским и другим правилима у вези са спречавањем сукоба интереса и смерница за поступање запосленог као и етичким дилемама са којим се запослени сусрећу у раду, уз чување поверљивости изнетих података, као и идентитета лица које из износи.

Члан 4.

Запослени може да прими протоколарни и пригодни поклон чија вредност не прелази 5% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији, односно пригодне поклоне чија укупна вредност у календарској години не премашује износ од једне просечне месечне зараде, без пореза и доприноса у Републици Србији.

Ако је запосленом понуђен поклон који не испуњава услове из става 1. овог члана, запослени је дужан да поклон одбије, односно уручени поклон врати.

Ако запослени није у могућности да одбије или врати примљени поклон, дужан је да о томе обавести руководиоца на начин предвиђен чланом 5. ове одлуке.

Ако је запослени у недоумици да ли се понуђени поклон може сматрати пригодним поклоном мање вредности, о томе ће затражи мишљење свог претпостављеног или поверљивог саветника из члана 11. ове одлуке.

Члан 5.

Запослени је дужан да без одлагања, а најкасније првог наредног радног дана, о сваком примљеном поклону, укључујући и протоколарне и пригодне поклоне, обавести руководиоца *основне организационе јединице* у коју је распоређен.

На садржину обавештења о примљеном поклону и евиденције о поклонима, примењују се одредбе прописа којима се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Дужност из става 1. овог члана односи се и на сваки покушај, обећање или понуду давања поклоне с циљем утицаја на запосленог да у оквиру својих овлашћења и дужности изврши радњу коју не би смео извршити или изврши радњу коју би морао извршити.

Члан 6.

Запослени је дужан да о свом додатном раду обавести руководиоца *основне организационе јединице* у коју је распоређен, који ту информацију прослеђује служби која води персонални досије запосленог.

Члан 7.

Запослени може, уз сагласност начелника општинске управе (у даљем тексту: начелник), ван радног времена да ради за другог послодавца ако додатни рад није забрањен посебним законом или другим прописом, ако не ствара могућност сукоба интереса или не утиче на непристрасност

рада запосленог.

Начелник даје сагласност из става 1. овог члана по претходном мишљењу непосредног руководиоца запосленог и поверљивог саветника из члана 11. ове одлуке, у року од пет радних дана од подношења писаног захтева запосленог за давање сагласности.

Приликом одлучивања о давању сагласности начелник нарочито води рачуна о трајању додатног рада, висини накнаде по основу додатног рада у односу на висину зараде запосленог у истом временском периоду.

Начелник ће ускратити сагласност за додатни рад ако се њиме онемогућава или отежава рад запосленог, утиче на непристрасност рада службеника, ствара могућност сукоба интереса или штети угледу *општинске управе*.

Сагласност није потребна за додатни научноистраживачки рад, објављивање ауторских дела и рад у културно-уметничким, хуманитарним, спортским и сличним удружењима, али је запослени дужан да о додатном раду обавести начелника на начин предвиђен у члану 5. Ове одлуке.

Члан 8.

Запослени је дужан да обавести руководиоца *основне организационе јединице* у коју је распоређен о чињеници да је оснивач или власник удела привредног друштва, јавне службе или да се бави предузетништвом, а руководилац проверава да ли је то у складу са одредбама закона који уређује положај запослених у општинској управи.

Ако утврди да је законом забрањено да запослени буде оснивач или власник удела у привредном друштву или јавној служби или да се бави предузетништвом, односно да то ствара могућност сукоба интереса запосленог, руководилац обавештава запосленог о обавези да своја управљачка права у привредном субјекту пренесе на друго лице.

На пренос управљачких права у привредном субјекту примењују се прописи који уређују спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан 9.

Руководиоци основних организационих јединица о поклонима које су они примили, свом додатном раду и оснивачким правима у привредним субјектима, у складу са члановима 5, 6 и 8. овог правилника обавештавају начелника.

Сагласност за додатни рад из члана 7. овог правилника начелнику даје општинско веће.

Члан 10.

У *општинској управи* се води евиденција о обавештењима из чланова 5, 6, 8. и члана 9. става 1. и сагласностима из члана 7. и члана 9. става 2. овог правилника.

Евиденција из става 1. овог члана нема карактер јавне евиденције.

Члан 11.

Начелник одређује једног запосленог који је задужен за давање поверљивих савета и смерница запосленима у вези са спречавањем сукоба интереса (у даљем тексту: поверљиви саветник).

Приликом одређивања поверљивог саветника, начелник обавезно тражи мишљење општинског већа.

Запослени може, одмах по сазнању о постојању приватног интереса у вези са обављањем послова и одлучивањем у којем учествује, да се обрати поверљивом саветнику у циљу добијања савета и смерница за спречавање сукоба интереса.

Информације, било у усменом или у писаном облику, размењене између поверљивог саветника и запосленог остају међу њима.

Нико не може тражити од поверљивог саветника да открије детаље разговора са запосленим или информације до којих је у том случају дошао.

Члан 12.

Запослени је дужан да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана писмено пријави непосредном руководиоцу и начелнику постојање приватног интереса у вези са пословима које обавља.

У случају из става 1. овог члана, запослени је дужан да се уздржи од даљих активности које могу угрозити јавни интерес до одлучивања о изузећу.

У циљу спречавања сукоба интереса, до доношења одлуке о изузећу, начелник без одлагања, а најкасније три дана од пријема пријаве из става 1. овог члана предузима све радње неопходне за отклањање евентуалног сукоба интереса, а посебно: изузимање запосленог из даљег рада у предмету у коме је препознат приватни интерес запосленог, ограничавање приступа подацима и информацијама у предмету, одређивање другог запосленог за обављање тих послова, премештање запосленог на другу позицију или издавање налога запосленом да се уздржи од гласања у колективним телима.

Приликом одлучивања о изузећу, начелник обавезно прибавља мишљење непосредног руководиоца запосленог из става 1. овог члана и поверљивог саветника.

Начелник одлучује о изузећу запосленог без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема пријаве запосленог.

Када донесе одлуку о изузећу запосленог, начелник истовремено одређује запосленог који ће бити задужен за обављање послова у вези са којима постоји сукоб интереса.

Начелник о постојању свог приватног интереса обавештава општинско веће које одлучује у складу са одредбама овог члана.

Члан 13.

У случају сумње на постојање сукоба интереса другог запосленог у *општинској управи* сваки запослени дужан је да одмах по сазнању, а најкасније првог наредног радног дана, све познате информације достави лицу овлашћеном за узбуњивање.

Запослени из члана 1. третира се као узбуњивач, даљи поступак спроводи се у складу са *Одлуком којом је уређено узбуњивање.*

У поступку из става 2. прибавља се мишљење поверљивог саветника.

Члан 14.

Поступање запослених супротно одредбама чланова 4-8 и 11. овог правилника представљају теже повреде обавеза из радног односа, односно повреде радне дисциплине, у складу са законом којим се уређује положај запослених у локалној самоуправи.

Члан 15.

Начелник једном годишње подноси општинском већу извештај о управљању сукобом интереса. Извештај из става 1. овог члана чини саставни део годишњег извештаја о раду *општинске управе.*

Извештај обавезно садржи: податке о броју поклона које су примили запослени; броју датих сагласности и одбијених захтева запослених за обављање додатног рада; броју пријава приватног интереса; броју пријава у случајевима сумње на постојање сукоба интереса и броју и врстама мера које су предузете ради спречавања и санкционисања сукоба интереса и предлог мера и активности које је могуће предузети у циљу унапређење постојеће ситуације.

Извештај се објављује на веб презентацији *општине Ражањ.*

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

Начелник одређује поверљивог саветника у року од месец дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Начелник обавезно упућује поверљивог саветника на обуку из области сукоба интереса.

По завршетку обуке, поверљиви саветник организује интерну обуку из исте области за руководиоце осталих организационих јединица и друге заинтересоване запослене.

Поверљиви саветник упознаје сваког новозапосленог у *општинској управи*, одмах по ступању на рад, са садржином ове одлуке и даје му друге релевантне информације о спречавању и управљању сукобом интереса у *општинској управи.*

Објављивање и ступање на снагу

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу општине Ражањ“

НАЧЕЛНИК
Иван Ивановић с.р.

САДРЖАЈ

1. Извештај о извршењу Одлуке о буџету општине Ражањ за период јануар-септембар 2019. годину.....	1613
2. Извештај о раду Општинског већа општине Ражањ за период јул-септембар 2019.годину.....	1652
3. Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Ражањ за 2019.годину.....	1657
4. Одлука о контроли пријема и реализацији донација буџету општине Ражањ.....	1687
5. Одлука о поступању по притужбама на рад органа општинске управе.....	1691
6. Правилник о управљању сукобом интереса у општинској управи општине Ражањ .	1696